

**ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ
ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΣΧΟΛΗ
ΤΜΗΜΑ ΝΗΠΙΑΓΩΓΩΝ**

Π.Μ.Σ. : ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ

**ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ: ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΕΣ ΣΠΟΥΔΕΣ: ΣΗΜΕΙΩΤΙΚΗ ΚΑΙ
ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ**

Διπλωματική εργασία

**«Αρχαιακή έρευνα στα Συμβουλευτικά Κέντρα Γυναικών Δυτικής
Μακεδονίας: Ανάδειξη της συμβουλευτικής σε θέματα φύλου»**

Ματθαίος Καργάκης

Επιβλέπουσα: Ιφιγένεια Βαμβακίδου, Καθηγήτρια
Εξεταστές: Νικόλαος Φωτόπουλος, Επ. Καθηγητής
Κωνσταντίνος Τσιούμης, Καθηγητής

Φλώρινα, Ιούνιος 2018

Όνοματεπώνυμο: Ματθαίος Καργάκης

Α.Ε.Μ.: 546

Ηλεκτρονική διεύθυνση: mkargakis@yahoo.gr

Έτος εισαγωγής: 2014 - 2015

Κατεύθυνση: Πολιτισμικές Σπουδές: Σημειωτική και Επικοινωνία

Τίτλος διπλωματικής εργασίας: «Αρχαιακή έρευνα στα Συμβουλευτικά Κέντρα Γυναικών Δυτικής Μακεδονίας: Ανάδειξη της συμβουλευτικής σε θέματα φύλου»

Copyright © Ματθαίος Καργάκης, 2018.

Με επιφύλαξη παντός δικαιώματος. All rights reserved.

Απαγορεύεται η αντιγραφή, αποθήκευση και διανομή της παρούσας εργασίας, εξ ολοκλήρου ή τμήματος αυτής, για εμπορικό σκοπό. Επιτρέπεται η ανατύπωση, αποθήκευση και διανομή για σκοπό μη κερδοσκοπικό, εκπαιδευτικής ή ερευνητικής φύσης, υπό την προϋπόθεση να αναφέρεται η πηγή προέλευσης και να διατηρείται το παρόν μήνυμα. Ερωτήματα που αφορούν τη χρήση της εργασίας για κερδοσκοπικό σκοπό πρέπει να απευθύνονται προς τον συγγραφέα. Οι απόψεις και τα συμπεράσματα που περιέχονται σε αυτό το έγγραφο εκφράζουν τον συγγραφέα και μόνο.

Ευχαριστίες

Είμαι πραγματικά ευγνώμων στην καθηγήτρια Ιφιγένεια Βαμβακίδου για την υποστήριξη και την καθοδήγηση που μου έδειξε σε όλη τη διάρκεια της μεταπτυχιακής εργασίας μου.

Θα ήθελα επίσης να ευχαριστήσω την οικογένεια και τους φίλους μου για την υποστήριξη καθ' όλη τη διάρκεια των σπουδών μου.

Περίληψη

Η ισότητα των φύλων αποτελεί οικουμενική αρχή και ως τέτοια εντάσσεται στους «Αναπτυξιακούς στόχους της Χιλιετίας του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών. Οι εξουσιαστικές σχέσεις ανάμεσα στα φύλα, ως παράγωγο της ανισότητας εις βάρος των γυναικών, ενέτειναν τις προσπάθειες για χάραξη πολιτικών με στόχο την αποδόμηση των διακρίσεων, προκαταλήψεων, στερεοτύπων και αντιλήψεων που σχετίζονται με τα φύλα. Η ιστορική συνεισφορά του φεμινισμού αναγνωρίζεται μπροστά στις αρχές της νεοφιλελεύθερης κυριαρχίας, καθώς οι γυναίκες παραμένουν πιο ευάλωτες από τους άνδρες, υφίστανται μεγαλύτερη ανεργία, φτώχεια, κοινωνικό αποκλεισμό και βία.

Η βία κατά των γυναικών, η λεγόμενη έμφυλη βία, είναι φαινόμενο καθολικό που συνιστά κατάφορη παραβίαση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, αποτελεί απειλή για όλες τις γυναίκες καθώς βλάπτονται ψυχικά και σωματικά, αλλά παράλληλα περιθωριοποιούνται και αποκλείονται κοινωνικά. Για την αντιμετώπιση του φαινομένου, η Γενική Γραμματεία Ισότητας των Φύλων δημιούργησε ένα δίκτυο υποστηρικτικών δομών προς τις γυναίκες, όπου προσφέρονται δωρεάν υπηρεσίες ψυχοκοινωνικής στήριξης και συμβουλευτικής με την οπτική του Φύλου.

Η παρούσα μελέτη στην εστιάζει επεξεργασία του μοντέλου λειτουργίας των δομών, με στόχο την ανάδειξη της συμβουλευτικής διαδικασίας με την οπτική του φύλου, ως πρακτική αντιμετώπισης της ανισότητας εις βάρος των γυναικών. Μέσα από την αρχειακή έρευνα που πραγματοποιήθηκε στο Συμβουλευτικό Κέντρο Γυναικών Δήμου Φλώρινας, μιας από τις δομές που βρίσκονται στην Δυτική Μακεδονία, καταγράφηκαν οι δράσεις και τα πεπραγμένα της μέχρι τώρα λειτουργίας της, τα οποία αναδεικνύουν την συμβολή της φεμινιστικής συμβουλευτικής στην ενδυνάμωση και στήριξη των γυναικών.

Λέξεις κλειδιά: *έμφυλη βία, συμβουλευτική, οπτική του φύλου, συμβουλευτικά κέντρα, αρχειακή έρευνα*

Abstract

Gender equality is a universal principle and as such forms part of the United Nations Millennium Development Goals. Gender dominance, as a derivative of inequality against women, has intensified efforts to develop policies aimed at dismantling gender discrimination, prejudices, stereotypes and perceptions. The historical contribution of feminism is recognized in the face of the principles of neoliberal sovereignty, as women remain more vulnerable than men, suffer more unemployment, poverty, social exclusion and violence.

Violence against women, the so-called gendered based violence, is a universal phenomenon that constitutes a grave violation of human rights, a threat to all women as they are mentally and physically abused, but at the same time marginalized and excluded from society. To address this phenomenon, the General Secretariat for Gender Equality created a network of supportive structures for women, where free psychosocial support and counseling services are offered through gendered based theories and practice.

The present work focuses on elaborating the function of the structure patterns in order to highlight the gender advisory process as a practice of tackling inequality at the expense of women. Through the archival research carried out at the Women's Counseling Center of the Municipality of Florina, one of the counseling centers located in Western Macedonia, its actions and activities have been documented so far, which highlight the contribution of feminist counseling to the empowerment and support of women.

Key words: gender violence, counseling, gender perspective, counseling centers, archival research

Περιεχόμενα

Εισαγωγή.....	1
Κεφάλαιο 1: Φεμινιστική Θεώρηση της Έμφυλης Βίας	5
1.1 Το βιολογικό και το κοινωνικό φύλο	5
1.2 Έμφυλες ταυτότητες	6
1.3 Κοινωνική διάσταση του φύλου και πολλαπλοί κοινωνικοί ρόλοι	7
1.4 Βία και κακοποιητικές σχέσεις.....	8
1.5 Ψυχική υγεία και το γυναικείο σώμα.....	11
Κεφάλαιο 2: Φεμινιστική θεραπεία και συμβουλευτική	13
2.1 Ορισμός της φεμινιστικής θεραπείας και συμβουλευτικής.....	13
2.2 Βασικές αρχές και στόχοι της φεμινιστικής θεραπείας και συμβουλευτικής διαδικασίας	14
2.3. Ο ορισμός και τα χαρακτηριστικά της συμβουλευτικής σχέσης.....	18
Κεφάλαιο 3: Συμβουλευτικά Κέντρα Γυναικών.....	20
3.1 Δίκτυο υποστηρικτικών δομών προς τις γυναίκες της Γ.Γ.Ι.Φ.....	20
3.2 Συμβουλευτικά Κέντρα Γυναικών Δυτικής Μακεδονίας	23
Κεφάλαιο 4: Μεθοδολογία Έρευνας και ερευνητικά δεδομένα	25
4.1 Μεθοδολογικά εργαλεία.....	25
4.2 Ερευνητικό υλικό: Η περίπτωση του Συμβουλευτικού Κέντρου Γυναικών Δήμου Φλώρινας.....	27
4.2.1. Στελέχωση.....	28
4.2.2. Ωφελούμενες	29
4.2.3.Υποστηρικτικές Υπηρεσίες.....	29
4.2.4.Δράσεις Ενημέρωσης / Ευαισθητοποίησης.....	30
4.2.5. Δικτύώσεις με συνεργαζόμενους Φορείς	38
4.3 Ανάλυση δεδομένων	41
Αποτελέσματα - Συζήτηση.....	46
Πηγές	49
Βιβλιογραφία.....	49

Εισαγωγή

Η παρούσα διπλωματική εργασία εκπονείται στα πλαίσια του Μεταπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών Επιστήμες της Αγωγής: Πολιτισμικές Σπουδές: Σημειωτική και Επικοινωνία. Σκοπός της εργασίας είναι η αρχιακή έρευνα στα Συμβουλευτικά Κέντρα Γυναικών της Δυτικής Μακεδονίας με στόχο την ανάδειξη της συμβουλευτικής σε θέματα φύλου. Στο πλαίσιο αυτό κρίνεται απαραίτητη και η καταγραφή και ανάλυση της φεμινιστικής θεωρίας που σχετίζεται με την φαινομενολογική προσέγγιση της έμφυλης βίας, καθώς και η σχέση αυτής, σε συνάρτηση με την συμβουλευτική θεραπεία. Επιπλέον γίνεται προσπάθεια ανάδειξης της συμβουλευτικής με την οπτική του φύλου μέσα από τα πεπραγμένα του Συμβουλευτικού Κέντρου Γυναικών Δήμου Φλώρινας, μιας από τις τέσσερις υποστηρικτικές προς τις γυναίκες δομές της Δυτικής Μακεδονίας.

Η ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου στις δημόσιες πολιτικές, ως στρατηγική, έχει κυριαρχήσει τα τελευταία χρόνια καθώς έχει υιοθετηθεί διεθνώς ως στρατηγική για την υλοποίηση της ισότητας των φύλων. Περιλαμβάνει την ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου στην προετοιμασία, το σχεδιασμό, την εφαρμογή, την παρακολούθηση και την αξιολόγηση πολιτικών, κανονιστικών μέτρων και προγραμμάτων δαπανών, με στόχο την προώθηση της ισότητας μεταξύ γυναικών και ανδρών και την καταπολέμηση των διακρίσεων (Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο Ισότητας των Φύλων).

Έτσι, μέσω αυτής, διασφαλίζεται ότι η χάραξη πολιτικής και η νομοθετική λειτουργία έχουν μεγάλη σημασία για την κοινωνία, διότι καθιστά τις πολιτικές να ανταποκρίνονται πιο αποτελεσματικά στις ανάγκες όλων των πολιτών - γυναικών και ανδρών, κοριτσιών και αγοριών.

Επιπλέον, η ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου δεν αποσκοπεί μόνο στην αποφυγή δημιουργίας ή ενίσχυσης ανισοτήτων, οι οποίες μπορεί να έχουν δυσμενείς επιπτώσεις τόσο στις γυναίκες όσο και στους άνδρες. Υπονοεί επίσης την ανάλυση της υπάρχουσας κατάστασης, με σκοπό τον εντοπισμό των ανισοτήτων και την ανάπτυξη πολιτικών που στοχεύουν στην αποκατάσταση αυτών των ανισοτήτων και στην εξουδετέρωση των μηχανισμών που τους προκάλεσαν.

Το πλαίσιο αυτό υιοθετεί η Γενική Γραμματεία Ισότητας των Φύλων (Γ. Γ. Ι. Φ.), η οποία δημιουργήθηκε με στόχο την πραγματοποίηση της ουσιαστικής και νομικής ισότητας ανδρών και γυναικών στην Ελλάδα, αφού οι γυναίκες αποτελούν το 52% του πληθυσμού της χώρας. Υλοποιεί δράσεις για τη βελτίωση της θέσης των γυναικών στον εργασιακό χώρο, την απασχόληση και την επιχειρηματική δραστηριότητα, την ενίσχυση της γυναικείας συμμετοχής στα κέντρα λήψης αποφάσεων, την πρόληψη και αντιμετώπιση φαινομένων κακοποίησης και ενδοοικογενειακής βίας με θύματα τις γυναίκες, την καταπολέμηση στερεότυπων αντιλήψεων για το ρόλο των δύο φύλων και τη διευκόλυνση της συμφιλίωσης επαγγελματικής και οικογενειακής ζωής.

Με αυτόν τον τρόπο οι δημόσιες παρεμβάσεις καθίστανται πιο αποτελεσματικές και οι ανισότητες δεν διαιωνίζονται. Ο ρόλος και η θέση των γυναικών, λόγω του φύλου τους, είναι στις περισσότερες κοινωνίες, διαχρονικά, υποδεέστερος από αυτόν των ανδρών. Οι αιτίες σε αυτό, είναι κοινωνικές και πηγάζουν από την πατριαρχία που ως νόρμα κυριαρχεί, με τις γυναίκες να αντιμετωπίζουν επιπλέον εμπόδια στην απόλαυση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων ή και να υφίστανται βία, λόγω του φύλου τους.

Η βία κατά των γυναικών αποτελεί παγκόσμιο φαινόμενο διαδεδομένο σε όλες τις κοινωνίες, ανεξάρτητα από το επίπεδο ανάπτυξης, τον πολιτισμό ή τη θρησκεία και συναντάται τόσο στο δημόσιο όσο και στον ιδιωτικό χώρο. Το φαινόμενο της έμφυλης βίας συνιστά κατάφωρη παραβίαση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και απειλή προς όλες τις γυναίκες, καθώς βλάπτονται σωματικά και ψυχικά, περιθωριοποιούνται και αποκλείονται κοινωνικά.

Για την αντιμετώπιση του φαινομένου, η Γενική Γραμματεία Ισότητας των Φύλων ανέπτυξε ένα Ολοκληρωμένο Πρόγραμμα Δράσης προς όφελος των γυναικών για την αντιμετώπιση της βίας σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο και το οποίο ενσωματώθηκε το 2010 στο «Εθνικό Πρόγραμμα για την Ουσιαστική Ισότητα των Φύλων 2010-2013», ως ένας από τους τέσσερις στρατηγικούς στόχους του. Το δίκτυο υποστηρικτικών υπηρεσιών συνεχίζει να λειτουργεί μέχρι σήμερα και αποτελείται από την Γραμμή SOS 15900, 40 Συμβουλευτικά Κέντρα και 19 Ξενώνες κακοποιημένων Γυναικών και των παιδιών τους. Οι περισσότερες από τις δομές

ανήκουν σε Δήμους και οι υπόλοιπες στο Κέντρο Ερευνών για Θέματα Ισότητας (Κ.Ε.Θ.Ι.).

Τα Συμβουλευτικά Κέντρα αποτελούν υπηρεσίες πρώτης γραμμής, καλύπτοντας την ανάγκη παροχής υπηρεσιών άμεσης αρωγής προς τις γυναίκες-θύματα έμφυλης βίας, υλοποιώντας παράλληλα δράσεις πρόληψης και ευαισθητοποίησης κρίσιμης σημασίας για την ανάδειξη του ζητήματος της έμφυλης βίας όλων των μορφών σε τοπικό επίπεδο. Η συμβουλευτική διαδικασία, ως μέθοδος υποστήριξης του ατόμου που έχει δεχτεί βία, φαντάζει καθοριστικής σημασίας για την ενίσχυση, ενδυνάμωση και ενεργοποίηση του υποκειμένου στα πλαίσια της θεραπευτικής δυάδας (σχέση συμβούλου - συμβουλευόμενης).

Έτσι, στο πρώτο κεφάλαιο της παρούσας εργασίας αναλύεται η έμφυλη βία μέσω της φεμινιστικής θεωρίας. Η διάκριση του φύλου σε κοινωνικό και βιολογικό επεξηγείται με σκοπό να φανερώσει αφενός και να αποκαταστήσει αφετέρου, έστω στον αναγνώστη, την ισότητα των φύλων η οποία απαλείφεται διαχρονικά. Οι ρόλοι του γυναικείου φύλου, αυτοί της μητέρας, συζύγου, εργαζόμενης κλπ. παρουσιάζονται με σκοπό την υποστήριξη και αποκατάσταση αυτής της χρόνιας αδικίας εις βάρος των γυναικών. Γίνεται αναφορά στο φαινόμενο της βίας, τις μορφές που αυτή έχει, την εκδήλωσή της μέσα από τις κακοποιητικές σχέσεις καθώς και η κατασκευή της ψυχικής υγείας και λειτουργιών του σώματος των γυναικών, ως μέθοδος μόνιμης υποβίβασης του γυναικείου φύλου.

Στο δεύτερο κεφάλαιο παρουσιάζεται η θεραπεία και συμβουλευτική με την οπτική του φύλου ως μέθοδος ενδυνάμωσης και υποστήριξης των γυναικών που υποστηρίζονται από τα Συμβουλευτικά Κέντρα Γυναικών. Γίνεται αναφορά στις αρχές και στους στόχους της, καθώς και ο τρόπος με τον οποίο εισέρχεται στη συμβουλευτική διαδικασία. Είναι σημαντικό πως στο κεφάλαιο αυτό αναφέρονται τα χαρακτηριστικά της συμβουλευτικής σχέσης αλλά και ο ρόλος του συμβούλου σε αυτή.

Στο τρίτο κεφάλαιο παρουσιάζονται στα Συμβουλευτικά Κέντρα Γυναικών της Γ.Γ.ΙΦ. και ο σκοπός λειτουργίας τους. Στην Δυτική Μακεδονία, υπάρχουν τέσσερις δομές του Δικτύου, με την παρούσα εργασία να επικεντρώνεται στο Συμβουλευτικό Κέντρο Γυναικών Δήμου Φλώρινας, του οποίου το υλικό χρησιμοποιήθηκε για τους σκοπούς αυτής της εργασίας.

Στην συνέχεια ακολουθεί η μεθοδολογία που στηρίζεται στην αρχαιακή έρευνα, με την ανάλυση του υλικού υπό σημειωτικό πρίσμα, βασιζόμενοι στην θεωρία του Γαλλολιθουανού γλωσσολόγου Algirdas J. Greimas. Τέλος, στα αποτελέσματα, στόχος των παραπάνω η ανάδειξη της συμβουλευτικής με την οπτική του φύλου.

Κεφάλαιο 1: Φεμινιστική Θεώρηση της Έμφυλης Βίας

1.1 Το βιολογικό και το κοινωνικό φύλο

Ορίζοντας το φύλο ως βιολογικό (sex), περιγράφει κανείς τις σχετικά σταθερές διαφορές των ατόμων που αφορούν στη σωματική φυσιολογία (π.χ. γεννητικά όργανα, παραγωγή σπέρματος ή ωοθηκών, δυνατότητα γέννησης παιδιών). Ο όρος ουσιαστικά περιγράφει και αφορά «συζητήσεις σχετικά με την ανατομία και η κατηγοριοποίηση των ατόμων γίνεται με βάση αυτήν» (Lips, 2006, σελ. 7). Ορίζοντας το φύλο ως κοινωνικό (gender) , περιγράφει κανείς κοινωνικά και ψυχολογικά χαρακτηριστικά σχετικά με το φύλο (Deaux, 1985). Εδώ, το φύλο είναι μια κατασκευή της κοινωνίας προερχόμενη από προσδοκίες, ταυτότητες και ρόλους σχετικούς με τον ανδρισμό και τη θηλυκότητα πάντα σχετιζόμενο με το πλαίσιο πραγμάτωσης του, το οποίο γίνεται ταυτόχρονα και φορέας δόμησης του μαθαίνοντας στο άτομο τι σημαίνει να είναι άνδρας ή γυναίκα ανάλογα με το πολιτισμικό και χρονικό πλαίσιο. Επιπλέον, αυτή η σημαντική επίδραση του κοινωνικού παράγοντα καθιστά και ασαφή τα όρια του διαχωρισμού μεταξύ των δυο κατηγοριών. (Lips, 2006).

Και ενώ τα διαθέσιμα δεδομένα για το φύλο είναι άμεσα και παρόντα, ο διαχωρισμός μεταξύ των δυο εννοιών δεν είναι πάντα ευδιάκριτος (Hoffman & Pasley, 1998). Παρατηρούμε αρχικά αλληλοεπικάλυψη εξαιτίας τις ύπαρξης κανονιστικών και περιγραφικών στοιχείων για το φύλο (Hoffman & Pasley, 1998). Η περιγραφή της γυναίκας και του άνδρα δεν διαχωρίζεται από τις προσδοκίες , έτσι η γυναίκα περιγράφεται ως κάποια που φροντίζει τους άλλους και επομένως περιμένω και απαιτώ από αυτή να φροντίζει τους άλλους και ο άντρας περιγράφεται ως δυνατός και επομένως περιμένω και απαιτώ από αυτόν να είναι δυνατός. (Prentice & Carranza, 2002).

Δεύτερον, η αλληλοεπικάλυψη του βιολογικού με το κοινωνικό φύλο οφείλεται στις περιγραφές που συνοδεύουν τα δυο φύλα και παρόλο που οι βιολογικές διαφορές δεν είναι τόσο σημαντικές οι ερευνητές των έμφυλων διαφορών αλλά και τα ίδια τα άτομα τείνουν να τις υπερτονίζουν. Οι μεν πρώτοι ορίζουν τα ευρήματα , που δεν

οδηγούν σε διαφοροποίηση ως μη σημαντικά (Lips, 2006) και οι δεύτεροι ως αποτέλεσμα διατήρησής και ενίσχυσης της ικανότητας αυτοπροσδιορισμού.

Τρίτον, οι σχετικές με τα φύλα περιγραφές ορίζουν και διατηρούν την ιεραρχία της κοινωνίας καθώς περιγράφουν και αιτιολογούν τη συμπεριφορά τους ενισχύοντας τις μη ίσες κοινωνικές δομές (Cook, 1990). Οι περιορισμοί της γυναικείας εμπειρίας μέσω βιολογικού ντετερμινισμού, η παρουσία εσωτερικών εννοιών και τάσεων χρησιμοποιούνται από την κοινωνία προς διατήρηση της υπάρχουσας ιεραρχίας και σχετικής με το φύλο μεροληψίας (Lips, 2006).

Έτσι μπορούμε να τοποθετήσουμε, μια σύνθετη και ευρεία έννοια και μια διάσημη ρήση «γυναίκα δε γεννιέσαι, αλλά γίνεσαι» (Simone de Beauvoir στο Butler, 1986, σελ. 35), στη βάση των μελετών των έμφυλων ζητημάτων.

1.2 Έμφυλες ταυτότητες

Η κατασκευή του κοινωνικού φύλου είναι μια περίπλοκη και σύνθετη διαδικασία και η διαμόρφωση των ταυτοτήτων και των ρόλων φύλου ορίζεται στις βιολογικές θεωρίες ως αποτέλεσμα βιολογικών διαφορών, στις ψυχολογικές θεωρίες ως αποτέλεσμα ενδοψυχικών αιτιών και στις κοινωνιολογικές θεωρίες ως αποτέλεσμα επίδρασης των κοινωνικών δομών (Δεληγιάννη-Κουϊμτζή, 1994). Συνήθως σε μικρή ηλικία παρατηρείται ο αυτοπροσδιορισμός με βάση κάποιο συγκεκριμένο φύλο, έπειτα το κοινωνικό περιβάλλον του παιδιού επηρεάζει και σχηματοποιεί τις ταυτότητες φύλου που ταυτίζονται σε μεγάλη έκταση με τις κυρίαρχες κοινωνικές νόρμες σχετικά με το φύλο (Matlin, 2008).

Ο προσανατολισμός της ταυτότητας των κοριτσιών είναι σχετικός με τη φροντίδα και την οικογένεια, με μια σύγχρονη τάση ωστόσο, σε περισσότερο προοδευτικές ταυτότητες που αφορούν και στη δημόσια ζωή, την κατανομή οικιακών ρόλων ισότητα και την επέκταση στην εργασιακή και εκπαιδευτική σφαίρα. Ο προσανατολισμός της ταυτότητας των αγοριών από την άλλη αφορά την εργασία και την οικονομική συμμετοχή στην οικογένεια παραμένοντας σε παραδοσιακά πρότυπα (Δεληγιάννη-Κουϊμτζή & Σακκά, 2003).

Οι ρόλοι φύλου περιγράφουν τις κατάλληλες συμπεριφορές σύμφωνα με το κοινωνικό πλαίσιο που τις υπαγορεύει (Worell & Remer, 1992). Μια γενική εικόνα του ρόλου φύλου των γυναικών σχετιζόμενου κυρίως με την ομορφιά και τη σεξουαλικότητα και του αντίστοιχου ανδρικού σχετιζόμενο με τη δύναμη και την ηγεσία (Matlin, 2008). Καθώς οι ρόλοι φύλου ισχύουν ως κανόνες η μη συμμόρφωση σε αυτούς έχει αρνητικές επιδράσεις σε συνάρτηση με το ποια χαρακτηριστικά αποκλίνουν από τα τυπικά και τον αριθμό τους. Αυτές οι σχετικές αρνητικές επιδράσεις παρατηρούνται εντονότερες στους άντρες που παρουσιάζουν χαρακτηριστικά ή εμφάνιση τα οποία ορίζονται και αντιλαμβάνονται ως θηλυκά, από ότι στις γυναίκες (Lips, 2006).

1.3 Κοινωνική διάσταση του φύλου και πολλαπλοί κοινωνικοί ρόλοι

Οι σχετικές με τη θηλυκότητα αξίες παρουσιάζονται σταθερά ως κατώτερες και τα αντίστοιχα χαρακτηριστικά παρόλο που ορίζονται ως σημαντικά λιγότερο επιθυμητά από τα αντίστοιχα σχετικά της αρρενωπότητας (Chaplin, 1999) . Η γυναικεία εμπειρία υπό αυτό το πρίσμα της γενικότερης υποτίμησης οδηγεί στη δημιουργία διακρίσεων με βάση το φύλο και στην γενικότερη υπονόμευση του γυναικείου ρόλου. Οδηγούμαστε σε στέρηση βασικών δικαιωμάτων, αποτροπή της συμμετοχής σε δραστηριότητες συγκεκριμένου προσανατολισμού πλήττοντας το γυναικείο φύλο σε παγκόσμιο επίπεδο με τις σχετικές με τη θηλυκότητα συμπεριφορές οριζόμενες ως χαμηλότερου κύρους (Lips, 2006)

Αυτή η αρνητική παρουσίαση του γυναικείου φύλου περιγράφεται βιβλιογραφικά ως σεξισμός, κραυγαλέος (overt/blatant sexism), με άρνηση δικαιωμάτων ή ακόμα και καλοπροαίρετος, μη εχθρικός προς τις γυναίκες (benevolent sexism) με αντιλήψεις σχετικές με την ύπαρξη ανάγκης ευνοϊκότερης μεταχείρισης και φροντίδας που οδηγεί ωστόσο και αυτός σε αρνητικά αποτελέσματα περιορισμού των γυναικών σε επίπεδα εκδήλωσης ενδοοικογενειακής βίας και διαπροσωπικών αλληλεπιδράσεων (Barreto & Ellemers, 2005).

Το φεμινιστικό κίνημα, είχε ως βασική επιδίωξη την αντιμετώπιση της ανισότιμης θέσης των γυναικών τόσο κοινωνικά όσο και οικονομικά. Οι θετικές αλλαγές που μπορούμε να εντοπίσουμε σε πολλά πολιτιστικά πλαίσια δεν είναι ωστόσο αρκετές

καθώς οι στάσεις που περιορίζουν και υποτιμούν την γυναικεία εμπειρία με την έκφραση του σεξισμού εκδηλώνονται κυρίως με βάση τις στερεοτυπικές προσδοκίες για τα φύλα.

Η τοποθέτηση της μητρότητας ως κεντρική στην ανάπτυξη των ρόλων φύλου έριξε το ενδιαφέρον σε μια μητρότητα που επηρεάζει σε βιολογικό και συναισθηματικό επίπεδο το παιδί εξαιτίας της αποκλειστικής ευθύνης της μητέρας για τη φροντίδα του παιδιού σε αντίθεση με την ανάδειξη τη συμβολικής πατρότητας στην κλασσική ψυχαναλυτική θεωρία της Οιδιπόδειας μετάβασης στη διαμόρφωση των ταυτοτήτων φύλου (Αθανασιάδου & Δεληγιάννη-Κουϊμτζή, 2005). Η κριτική αυτή που ασκήθηκε από τη φεμινιστική οπτική αφορά και σχετίζεται με την μητρότητα και το ρόλο της στη διαμόρφωση των ταυτοτήτων φύλου μια «κοινωνική μητρότητα» μακριά από την τυπική απεικόνιση της ως παθητικό έργο που έχει διαστάσεις πολυπαραγοντικού φαινομένου (Αθανασιάδου & Δεληγιάννη-Κουϊμτζή, 2005).

Η παραδοσιακή ταυτότητα φύλου της γυναίκας έχει μετασχηματιστεί και αλλάξει πλαίσιο, δεν αφορά μόνο την ιδιωτική αλλά και τη δημόσια σφαίρα και έχει καλλιεργηθεί η διαλεκτική του συνδυασμού οικογένειας και εργασίας χωρίς να είναι κάτι πρωτάκουστο για τις γυναίκες καθώς ο συνδυασμός οικογένειας και εργασίας υπήρχε ακόμα και στα διαφορετικά οριζόμενα πλαίσια της εργασίας (Δεληγιάννη-Κουϊμτζή & Σακκά, 2003).

Η βασική επιλογή επαγγέλματος ωστόσο είτε θα ταυτίζεται με τους παραδοσιακούς ρόλους φύλου είτε θα επιτρέπει την ύπαρξη της οικιακής σφαίρας ως βασική επιλογή παρόλο που ο μετασχηματισμός των ταυτοτήτων του φύλου οδήγησε και ενθάρρυνε την προοδευτικότερη μετάβαση από την εκπαίδευση στην αγορά εργασίας. Επιπλέον παρατηρούνται ακόμα κοινωνικές ανισότητες με βάση το φύλο σχετικές με το κύρος και τις οικονομικές αποδοχές αλλά και σε επίπεδο υποστήριξης σε κοινωνικό επίπεδο και επίπεδο αποφάσεων (Γωνίδα-Μπαμνίου & Δεληγιάννη-Κουϊμτζή, (2008)

1.4 Βία και κακοποιητικές σχέσεις

Η βία κατά των γυναικών, η λεγόμενη έμφυλη βία, είναι ένα φαινόμενο καθολικό. Δεν διαφοροποιείται ηλικιακά, μορφωτικά, θρησκευτικά, κοινωνικά ή γεωγραφικά. Επιδημιολογικά μιλώντας, η βία κατά των γυναικών αναφέρεται παγκοσμίως σε μία

στις τρεις γυναίκες, με σοβαρές επιπτώσεις τόσο στην σωματική όσο και την ψυχική τους υγεία (Heise, Ellsberg & Gottemuller, 1999). Οι μορφές που μπορεί να πάρει, μεμονωμένα ή συνδυαστικά, είναι πολλές, και αυτές είναι η σωματική, η ψυχολογική, η λεκτική, η σεξουαλική και η οικονομική, ενώ εκδηλώνεται επίσης μέσα από εθιμοτυπικά τελετουργικά, υποχρεωτικούς γάμους ανηλίκων, γυναικολογικές διαδικασίες (π.χ. εξαναγκαστικές αμβλώσεις, ακρωτηριασμός των γεννητικών οργάνων κ.α.), εξαναγκαστική πορνεία ή στέρηση των εκπαιδευτικών και εργασιακών δικαιωμάτων. Έτσι, μπορούμε να πούμε πως η βία κατά των γυναικών είναι και κοινωνική καθώς εκδηλώνεται και συνδέεται με ένα μεγάλο μέρος της κοινωνικής ζωής των γυναικών.

Επομένως, πρόκειται για ένα ιδιαίτερος σοβαρό φαινόμενο, με μεγάλο αντίκτυπο στη ζωή των γυναικών, το οποίο αποτελεί βασικό ζήτημα των ανθρωπίνων δικαιωμάτων (Στογιαννίδου, 2005). Η εμφάνιση αυτού του φαινομένου έχει αιτιακή σχέση με το φύλο. Η αιτιακή σχέση δείχνει πως η κακοποίηση συμβαίνει εξαιτίας του φύλου και όχι από το φύλο καθαυτό (Στογιαννίδου, 2005).

Οι White και Kowalski (1998), αναφέρουν πως η εκδήλωση της βίας ακολουθεί μία αναπτυξιακή πορεία, όπου η δυναμική ισχύος ανάμεσα στους άνδρες και τις γυναίκες, εσωτερικεύεται βάσει δικών τους αξιών και προσδοκιών σε διαπροσωπικό επίπεδο. Έτσι, η βία εναντίον των γυναικών ακολουθεί ένα μαθησιακό αναπτυξιακό μοντέλο που στηρίζεται σε μοτίβα πεποιθήσεων, με γενεαλογική μετάδοση της πατριαρχικής δομής της κοινωνίας, μέσα στην οποία οι γυναίκες είναι υποδεέστερες των ανδρών, με απώτερο στόχο τον έλεγχο τους μέσω του εκφοβισμού. Δημιουργείται επομένως, μια κουλτούρα έμφυλης βίας, η οποία αναπαράγεται μέσω κοινωνικών αυτοματισμών παρότι θεωρείται καταδικαστέα, από τους ίδιους τους φορείς της εκάστοτε κουλτούρας. Το παραπάνω φανερώνει την αιτιακή σχέση της βίας, όπως αποδίδεται στην κουλτούρα, σε συνδυασμό με ατομικούς και διαπροσωπικούς παράγοντες (White & Frabutt, 2006).

Η Lips (2006) επικαλείται τους διαπροσωπικούς παράγοντες, ενταγμένους στην θεωρία της κοινωνικής μάθησης, ως συμπεριφορές μεταξύ των υποκειμένων, οι οποίες λόγω της επιτυχίας τους έχουν ως αποτέλεσμα την υιοθέτηση και τη μάθησή τους. Με τον τρόπο αυτό η Lips προσπαθεί να εξηγήσει τη γενεαλογική μετάδοση της

βίας των παιδιών που μεγαλώνουν σε κακοποιητικές οικογένειες, και στην συνέχεια είναι περισσότερο πιθανό να γίνουν τα ίδια θύτες σε μελλοντικές τους σχέσεις.

Εστιάζοντας στα ατομικά χαρακτηριστικά, συναισθήματα και συμπεριφορές όπως ο φόβος, η χαμηλή αυτοπεποίθηση, η εξάρτηση ή η έλλειψη δυναμικής, είναι τα κυριότερα που συνδέονται με την βία. Επίσης, η βία σε ατομικό επίπεδο συνδέεται και με την έλλειψη ενσυναίσθησης, την απουσία ενοχής ή έγνοιας για τους άλλους (Lips, 2006).

Έτσι, στα τρία επίπεδα που αναφέρθηκαν παραπάνω (κοινωνικό, διαπροσωπικό, ατομικό) είναι φανερό η αλληλεπίδραση και ο τρόπος με τον οποίο επηρεάζονται μεταξύ τους. Οι όποιες διαφοροποιήσεις βάσει φύλου συντελούνται στην διαπροσωπική βία, δείχνουν το πόσο σημαντικό είναι το κοινωνικό πλαίσιο μέσα στο οποίο αυτή εκδηλώνεται. Εκεί δημιουργείται και το κατάλληλο περιβάλλον για την εκδήλωση της βίας κατά των γυναικών μαζί με την διαμόρφωση των πεποιθήσεων που σχετίζονται την πραγμάτωση της.

Τα πεποιθήσεις αναφορικά με τη βία, που υφίστανται οι γυναίκες, βασίζονται σε στερεοτυπικές αντίληψεις ανδροκεντρικής. Για την σωματική βία επικρατεί η πεποίθηση πως η γυναίκα προκάλεσε το δράστη και, ειδικά στην περίπτωση του βιασμού, ότι αυτή ήταν υπαίτια, καθώς στο βάθος ήθελε να συμβεί. Παραπέρα, κυρίαρχουσα πεποίθηση θεωρεί την κακοποιητική συμπεριφορά ως μέσω «συνετισμού» της γυναίκας από τον άνδρα (Στογιαννίδου, 2005. White & Frabutt, 2006).

Στο παρελθόν οι γυναίκες έφεταν θύματα «διάγνωσης» με ορολογίες όπως το «σύνδρομο των κακοποιημένων γυναικών» και η «μαζοχιστική διαταραχή προσωπικότητας» (μετ. στο αγγλικό κείμενο “self-defeating personality disorder”). Η διάγνωση αυτή υπονοούσε πως οι γυναίκες ήταν υπεύθυνες για τη θυματοποίησή τους και ουσιαστικά καθιστούσαν τη διάγνωση μία διαδικασία επαναθυματοποίησης ενώ ταυτόχρονα παρέβλεπαν τις κοινωνικές και πολιτικές συνέπειες μίας τέτοιας ενέργειας (Boonzaier, 2006).

1.5 Ψυχική υγεία και το γυναικείο σώμα

Ιστορικά δοσμένη η αντίληψη της ψυχικής υγείας των γυναικών έχει αφήσει τη γυναικεία εμπειρία, άποψη και οπτική στο περιθώριο. Ένα κρίσιμο σημείο της φεμινιστικής κριτικής περιλαμβάνει τα φαινόμενα της ιατροκοποίησης του γυναικείου σώματος και των αντίστοιχων λειτουργιών του και της αντικειμενοποίησης του. Το πώς γίνεται αντιληπτό το γυναικείο σώμα και η ψυχική υγεία των γυναικών χαρακτηρίζεται από την προσπάθεια επιβολής ελέγχου πάνω σε αυτό. Ένας έλεγχος σε ενδοψυχικό επίπεδο αλλά και σε διαπροσωπικές κοινωνικές δυναμικές, παίρνοντας τις μορφές της ιατροκοποίησης ή της αντικειμενοποίησης του γυναικείου σώματος.

Με τον όρο ιατροκοποίηση περιγράφεται η εξήγηση κοινωνικών φαινομένων ή γεγονότων της ζωής του ατόμου με όρους ιατρικούς κοντά σε ορισμούς παθήσεων. (Lorber & Moore, 2002). Η ιατροκοποίηση του γυναικείου σώματος αφορά της σωματικές λειτουργίες του. Η Έμμηνος ρύση, εμμηνόπαυση, επιλόχειος κατάθλιψη περιγράφουν φαινόμενα που περιορίζουν και ελέγχουν τη γυναικεία εμπειρία. Τόσο σε ψυχολογικό όσο και σε βιολογικό επίπεδο οι φυσιολογικές σωματικές λειτουργίες των γυναικών θεωρούνται ασθένειες με αντίστοιχα σωματικά και ψυχολογικά συμπτώματα (Fingerson, 2006). Για παράδειγμα, η αντίληψη της εμμήνου ρύσεως ως ασθένειας οδηγεί αρχικά σε ευρεία και εκτεταμένη χρήση φαρμάκων για την αντιμετώπιση των «συμπτωμάτων» της (Fingerson, 2006). Επιπλέον η διαρκής ενασχόληση με τις αρνητικές επιδράσεις της έμμηνου ρύσης, εμποδίζει την αντίστοιχη αναγνώριση των θετικών αποτελεσμάτων της (Fingerson, 2006). Σε επίπεδο ψυχολογικό η έμμηνος ρύση και η σχετική γυναικεία αντίληψη και εμπειρία ορίζεται τόσο από τις αντιλήψεις του ατόμου όσο και από τις αντιλήψεις των άλλων επηρεάζοντας αρνητικά όχι μόνο την ερμηνεία της εμπειρίας αλλά ακόμα και τη συμπτωματολογία (Lips, 2006). Η εδραιωμένη αντίληψη ότι οι ορμονικές αλλαγές επιφέρουν και αλλαγές σε συναισθηματικό επίπεδο έχει ερευνηθεί και αμφισβητηθεί από διαπολιτισμικές και φεμινιστικά προσανατολισμένες έρευνες (Lips, 2006).

Σε αντίστοιχο πλαίσιο και η ιατροκοποίηση της εμμηνόπαυσης. Η Lips (2006), αναφέρει την αντίληψη της εμμηνόπαυσης, ως μία αλλαγή της πορείας της ζωής της γυναίκας αναπτύσσοντας ταυτόχρονα την ισχυρή αντιπαράθεση σχετικά τις ορμονικές θεραπείες, κάτω από το πρίσμα της φεμινιστικής οπτικής. Οι στάσεις των ατόμων εξαρτώνται από την αντίληψη της εμμηνόπαυσης ως μία μεταβατική περίοδο

στη ζωή των γυναικών ή ως μία ασθένεια που χρειάζεται ειδική θεραπεία, με την τελευταία οπτική να περιλαμβάνει τις αρνητικές οπτικές για το φαινόμενο αυτό (Lips, 2006).

Επιπλέον, ένα ακόμη φαινόμενο ελέγχου της γυναικείας εμπειρίας περιγράφεται μέσω της αντικειμενοποίησης του γυναικείου σώματος κατά το οποίο ελέγχεται και περιθωριοποιείται η εμπειρία των γυναικών. Η αντικειμενοποίηση αυτή περιγράφει το γυναικείο σώμα ως αντικείμενο που παρατηρείται και αξιολογείται ως σεξουαλική μονάδα (Kaschak, 1992).

Έτσι, τα γυναικεία σώματα είναι τα αντικείμενα προς παρατήρηση, παρατήρηση που πραγματοποιείται από εξωτερικούς παράγοντες και οδηγεί στην επιπλέον εμφάνιση της αυτό-παρατήρησης, στην εσωτερίκευση δηλαδή της εξωτερικής κριτικής και στην μετατροπή του σώματος σε αντικείμενο κριτικής από τον ίδιο τους τον εαυτό. Ως αποτέλεσμα ο εαυτός και το σώμα και η αντίληψη αυτών ορίζεται από την εξωτερική εμφάνιση παρά την υγεία. Μια προσπάθεια εναρμονισμού με ένα περιβάλλον περισσότερο εχθρικό απέναντι στο γυναικείο σώμα (Roberts & Waters, 2004).

Κεφάλαιο 2: Φεμινιστική θεραπεία και συμβουλευτική

2.1 Ορισμός της φεμινιστικής θεραπείας και συμβουλευτικής

Η φεμινιστική θεραπεία και πρακτική ορίζεται από την κοινωνική της διάσταση. Το φύλο, βιολογικό και κοινωνικό, εμπλέκεται στις κοινωνικές αλληλεπιδράσεις και ταυτότητες, επηρεάζοντας τη δημιουργία της αυτοεικόνας του ατόμου. (Brown, 2010. Μια φεμινιστική οπτική κοντά στην πολυπολιτισμική θεωρία , με έμφαση σε σημεία όπως η ισοτιμία, η κοινωνική αλλαγή και η ενότητα ή ακόμα και φεμινιστικές οπτικές και θεραπείες που ορίζουν το φύλο ως το βασικό σημείο οργάνωσης της ζωής των ατόμων και των πεποιθήσεων τους (Evans et al. 2005).

Μακριά από τις παραδοσιακές προσεγγίσεις, με θεωρητικό προσανατολισμό από την φιλοσοφία του γυναικείου κινήματος η φεμινιστική θεραπεία προτείνει και χρησιμοποιεί ένα νέο πλαίσιο που αφορά τις αξίες, την αξιολόγηση και τον προσανατολισμό της θεραπείας και συμβουλευτικής πράξης τονίζοντας ότι η ψυχική υγεία της γυναίκας θα βελτιωθεί και με την ταυτόχρονη αλλαγή της κοινωνίας δομικά (Αθανασιάδου, 2010). Οι παραδοσιακές θεωρίες έχουν διαμορφωθεί με τέτοιο τρόπο ώστε να μην λαμβάνουν υπόψιν την γυναικεία εμπειρία, η θεραπεία και συμβουλευτική μέσω της φεμινιστικής οπτικής ζητά αναθεώρησή των παραδοσιακών αρχών με δεδομένο και ζητούμενο την πραγματική ισότητα των δύο φύλων χωρίς να υποτιμούν τη γυναικεία εμπειρία (Enns, 2004). Ουσιαστικά μιλάμε για μια νέα προσέγγιση του θεραπευτικού έργου που περιλαμβάνει την επίδραση του παράγοντα του φύλου στον τρόπο με τον οποίο πραγματοποιείται η συμβουλευτική διαδικασία (Hill & Ballou, 1998).

Οι συμβουλευτικές προσεγγίσεις παρέμβασης όταν δίνονται από το πρίσμα της φεμινιστικής συμβουλευτικής χρειάζεται να περιλαμβάνουν όλο το πλαίσιο των εμπειριών του ατόμου που ορίζει την ταυτότητα του. Στοιχεία όπως το κοινωνικό φύλο, ο πολιτισμός και εθνικότητα, το κοινωνικοοικονομικό επίπεδο είναι κρίσιμα και παίζουν κύριο ρόλο στη συμβουλευτική διαδικασία. Το κοινωνικά κατασκευασμένο φύλο ορίζει τη διαδικασία διάγνωσης της ψυχικής διαταραχής και την αντίστοιχη θεραπευτική αντιμετώπιση, πολιτισμός και εθνικότητα χαρακτηρίζουν το άτομο και δημιουργούν θετικές ή αρνητικές αντιδράσεις και η σημαντική διαφορά

μεταξύ συμβούλου και συμβουλευμένου ατόμου μπορεί να δράσει επιβαρυντικά δημιουργώντας παρανοήσεις, η ύπαρξη ανισοτήτων και οι κοινωνικές τάξεις λειτουργούν όπως το φαινόμενο του σεξισμού. Άλλα στοιχεία που χρήζουν προσοχή είναι ο θρησκευτικός προσανατολισμός, θέματα σεξουαλικής ταυτότητας και προσανατολισμού και τα φυσικά χαρακτηριστικά και οι ικανότητες του ατόμου. Η προσοχή και ο έλεγχος των παραπάνω παραγόντων ορίζει με μεγαλύτερη ακρίβεια την κατεύθυνση της συμβουλευτικής πρακτικής (Αθανασιάδου, 2010). Οι βασικές αρχές, οι στόχοι και ο προσανατολισμός της θεραπευτικής διαδικασίας με φεμινιστικό υπόβαθρο παρουσιάζονται παρακάτω.

2.2 Βασικές αρχές και στόχοι της φεμινιστικής θεραπείας και συμβουλευτικής διαδικασίας

Η βιβλιογραφία της φεμινιστικής προσέγγισης στη συμβουλευτική πράξη και διαδικασία τείνει να παρουσιάζει βασικές αρχές που στοχεύουν στην ενίσχυση και ενδυνάμωση του ατόμου ως οντότητα . Αρχικά εντοπίζεται ότι:

α) Το προσωπικό είναι και πολιτικό.

Το κοινωνικό περιβάλλον συνδιαμορφώνει, σε μεγάλο βαθμό τις εμπειρίες των γυναικών. Με δεδομένο ότι η κοινωνικοποίηση γίνεται με βάση παραδοσιακούς ρόλους φύλου και στερεότυπα , η βασική πηγή των αρνητικών εμπειριών δεν είναι αποκλειστικά αποτέλεσμα της ατομικής εμπειρίας αλλά πλαισιώνεται από τον κοινωνικό κόσμο (Worell & Remer, 2003). Η ψυχική οδύνη των γυναικών είναι με άλλα λόγια αποτέλεσμα μιας αλληλεπίδρασης του εσωτερικού ψυχισμού με τον εξωτερικό πολιτικό κόσμο (Worell & Remer, 2003).

Η φεμινιστική ψυχολογία με το θεωρητικό και ερευνητικό έργο της έχει εντοπίσει την καθοριστική επίδραση των κοινωνικών δομών ως πηγή των προβλημάτων των γυναικών ορίζοντας έτσι και τον θεωρητικό και πρακτικό της κέντρο σε αντιδιαστολή με τις παραδοσιακές θεωρίες που εντόπιζαν την βασική αιτία των γυναικείων θεμάτων ψυχικής υγείας σε εσωτερικούς, ενδοψυχικούς ή διαπροσωπικούς παράγοντες (Enns, 1993; Worell & Remer, 1992, 2003). Βαθιά πολιτικό, κομμάτι της ανισότιμα κατασκευασμένης κοινωνικής δομής το ατομικό πρόβλημα που ζητά ατομική αλλά και πολιτική και κοινωνική φεμινιστική θεραπεία (Charlin, 1999).

Η αρχή ότι το προσωπικό είναι πολιτικό οδηγεί σε τρεις βασικές εφαρμογές τον διαχωρισμό του εξωτερικού από το εσωτερικό, την αναπλαισίωση της ψυχοπαθολογίας και τη κοινωνική αλλαγή (Worell & Remer, 2003).

Η πρώτη εφαρμογή, αφορά στην αναγνώριση από την πλευρά του ατόμου που ζητά συμβουλευτική ότι φαινόμενα όπως ο σεξισμός και ο ρατσισμός δρουν επιβαρυντικά και επηρεάζουν την ψυχική του υγεία ορίζοντας ως στόχο την αλλαγή των εσωτερικευμένων επιπτώσεων τους και την αλλαγή των ίδιων των παραγόντων της κοινωνίας που λειτουργούν επιβαρυντικά. Η δεύτερη εφαρμογή ζητά την αναπλαισίωση της ψυχοπαθολογίας. Το ίδιο το άτομο δεν λογίζεται ως υπεύθυνο και η συμπεριφορά του δεν παθολογικοποιείται καθώς οι συμπεριφορές τους, τα συναισθήματα τους και οι σκέψεις τους είναι αποτέλεσμα της επίδρασης της καταπίεσης των παραδοσιακών κοινωνικών δομών. Όπως οι Worell και Remer (2003) αναφέρουν τα άτομα « σκέφτονται, αισθάνονται και συμπεριφέρονται με τρόπους, που είναι σύμφωνοι με τη ζωή σε μία καταπιεστική κοινωνία» (σελ. 68). Το σύμπτωμα δεν είναι εσωτερικό αλλά έχει συνδιαμορφωθεί από το περιβάλλον του ατόμου. Η τρίτη εφαρμογή, είναι το βασικό ζητούμενο και βασικό στόχο της φεμινιστικής θεραπείας για κοινωνική αλλαγή. Τα συστήματα στα οποία ζουν τα άτομα χρειάζεται να αλλάξουν. Η κριτική της τρίτης αυτής εφαρμογής κινείται στα πλαίσια της δυσκολίας της εφαρμογής αυτής (Worell και Remer, 2003) περιλαμβάνει ωστόσο και την οπτική ότι μια τέτοια εφαρμογή είναι ελάχιστος σημασίας καθώς η φεμινιστική θεραπεία και προσέγγιση στη συμβουλευτική σχέση είναι κομμάτι της γενικότερης πρακτικής. Εφόσον η κοινωνική αλλαγή θεωρηθεί σημαντική αυτή προτείνεται να ξεκινήσει από ένα μικροεπίπεδο , για παράδειγμα διαπροσωπικών σχέσεων που μπορεί να δράσει και να οδηγήσει σε μακροεπίπεδη αλλαγή. Η κοινωνική αλλαγή γίνεται λοιπόν αντιληπτή ως μια πολυεπίπεδη κατασκευή (Worell και Remer , 2003).

Η κριτική της αρχής ότι το προσωπικό είναι πολιτικό βασίζεται στην βασική πεποίθηση ότι οι θεωρίες που δεν περιλαμβάνουν αυτή την αρχή είναι αντικειμενικές, μακριά από την επίδραση κοινωνικών δομών , η φεμινιστική οπτική ορίζει το ατομικό και το προσωπικό κομμάτι των ζητημάτων ψυχικής υγείας ως μια διαδικασία απελευθέρωσης από τους περιορισμούς των κοινωνικών δομών (Worell και Remer 2003; Αθανασιάδου, 2010).

Β) Η επικέντρωση στις ισότιμες σχέσεις.

Η αναγνώριση ότι οι ιεραρχικές σχέσεις και η αντίστοιχη κατανομή εξουσίας επιδρά επιβαρυντικά στις ζωές των γυναικών καθρεφτίζεται στην παραπάνω αρχή (Hill & Ballou, 1998). Επομένως, μια αντίστοιχη αναπαραγωγή σχέσεων εξουσίας και ιεραρχίας στη θεραπευτική διαδικασία γίνεται αντιληπτή ως επιζήμια. Η φεμινιστική προσέγγιση μετατοπίζει το κέντρο βάρους σε μια στάση και θεραπευτική σχέση, όσο το δυνατόν ισότιμη. Η/ο σύμβουλος δεν είναι η/ο ειδικός αλλά ένα άτομο με σημαντικές πηγές γνώσης. Το άτομο από την άλλη συμμετέχει ουσιαστικά στη θεραπευτική σχέση και αλλαγή (Hill & Ballou, 1998). Η συμβουλευτική σχέση διέπεται από ενσυναίσθηση και συνεργασία, φροντίδα και σεβασμό και ορίζεται από την ανάγκη δημιουργίας ενός περιβάλλοντος που δίνει υποστήριξη και δρα προς την αναγκαία αλλαγή στο άτομο και την κοινωνική δομή.

Γ) Η πολυπαραγοντική ανάλυση της ανισότητας και η εκτίμηση όλων των μορφών καταπίεσης.

Βασικό ζητούμενο των σύγχρονων προσεγγίσεων της φεμινιστικής προσέγγισης είναι η κατανόηση του τρόπου που ενεργοποιούνται οι κοινωνικές ανισότητες σε όλα τα επίπεδα αντιμετωπίζοντας με αυτό τον τρόπο το βασικό σημείο κριτικής που είχε ασκηθεί στο πρώτο ρεύμα του φεμινιστικού κινήματος ως κομμάτι ενίσχυσης της κυρίαρχης ανισότητας καθώς αφορούσε και αντιπροσώπευε εμπειρίες λευκών, μορφωμένων και ευκατάστατων γυναικών (Evans et al., 2005). Η πολυπαραγοντική ανάλυση της ανισότητας είναι κύρια αρχή της φεμινιστικής θεωρίας και θεραπείας με οδηγό την επίγνωση ότι οι κοινωνικές κατηγορίες δεν μπορούν να διαιρεθούν και αποτελούν δίκτυο αλληλεπίδρασης στο κάθε άτομο. Φύλο, σεξουαλικός προσανατολισμός, κοινωνικοοικονομικό επίπεδο δεν μπορούν να διαχωριστούν με βάση τα κοινωνικά συστήματα (Hill & Ballou, 1998).

Η κάθε ταυτότητα γίνεται αντιληπτή συνθετικά, ως σύνολο όλων των κοινωνικών ταυτοτήτων του ατόμου και όχι μέσω μια μεροληψίας που μπορεί να χαρακτηριστεί έμφυλη (Worell & Remer, 2003, Robinson, 1993). Η καταπίεση μπορεί να παρατηρηθεί με βάση το φύλο, το σώμα, τον θρησκευτικό προσανατολισμό, την εθνικότητα, η αναγνώριση των διαφορετικών αυτών τύπων οδηγεί σε μια περισσότερο άμεση αντιμετώπιση της (Αθανασιάδου, 2010).

Η συμβουλευτική διαδικασία που ακολουθεί αυτή την αρχή αναγνωρίζει τη σημασία των κοινωνικών τόπων και την αξιολόγηση της ατομικής εμπειρίας με βάση την αρχή της ισότιμης θεραπευτικής σχέσης και την διαχείριση των κοινωνικών ταυτοτήτων που ορίζονται από το ίδιο το άτομο ως προεξέχουσες ή προβληματικές (Worell και Remer, 2003).

Δ) Εκτίμηση της εμπειρίας και έκφρασης των γυναικών.

Στόχος της φεμινιστικής θεραπείας και συμβουλευτικής είναι να ενισχυθεί η σημασία και η αξία της γυναικείας εμπειρίας και έκφρασης ενισχύοντας την γενικότερη στάση εκτίμησης της τόσο των ανδρών όσο και των γυναικών και όχι μέσω της προσαρμογής της γυναικείας εμπειρίας και έκφρασης σε μια κοινωνική δομή που υιοθετεί ανδροκεντρική οπτική (Worell & Remer, 2003). Η γυναικεία εμπειρία είναι μια έγκυρη οδός που οδηγεί στη γνώση, είναι σημαντικό να λαμβάνεται σοβαρά υπόψη και να μην υποβιβάζεται (Ballou, 1990; Αθανασιάδου, 2010). Η γυναικεία εμπειρία αναγνωρίζεται και επαναδομείται, αναγνωρίζονται τα χαρακτηριστικά τα σχετικά με τα φύλα και οι σχετικές αντιλήψεις αναδομούνται. Στόχος της φεμινιστικής συμβουλευτικής προσέγγισης είναι οι γυναίκες να εμπιστεύονται τις εμπειρίες τους, τη γυναικεία φύση τους και προοπτική τους, να εκτιμούν τις γυναικείες αξίες και αναγνωρίζουν τα προσόντα τους. Επιπλέον χαρακτηριστικά τυπικά του γυναικείου φύλου όπως η διαίσθηση και η ενσυναίσθηση, αποκτούν σημασία και χρησιμοποιούνται ώστε να ενδυναμώσουν το γυναικείο φύλο (Worell & Remer, 2003). Η κατάρριψη των διπλών μηνυμάτων της κοινωνικοποίησης των γυναικών είναι επίσης το ζητούμενο, καθώς ζητάμε την έκφραση τους χωρίς αυτά να θεωρούνται υποδεέστερα ή χαμηλότερου κύρους.

Η εφαρμογή της συμβουλευτικής σχέσης ενσωματώνει στη θεραπευτική προσέγγιση του/της συμβούλου την αρχή της εκτίμησης και έκφρασης της γυναικείας εμπειρίας όχι με βάση την εφαρμογή ιεραρχικών αντιθέτων και πόλωσης όπως προτείνει μια πατριαρχικά οργανωμένη κοινωνία που κατηγοριοποιεί και δημιουργεί ομάδες χαμηλού και υψηλού κύρους αλλά με βάση την ισότιμη θεώρηση (Charlin, 1999).

Οι παραπάνω αρχές υιοθετούνται από τα περισσότερα μοντέλα φεμινιστικής θεραπείας, ορίζοντας και τους αντίστοιχους θεραπευτικούς στόχους της που αφορούν την εκτίμηση της διαφορετικότητας, την κοινωνική αλλαγή και ισότητα, την ατομική ενδυνάμωση και την ανάπτυξη εμπιστοσύνης στον ίδιο τον εαυτό. (Enns, 2004).

2.3. Ο ορισμός και τα χαρακτηριστικά της συμβουλευτικής σχέσης

Κάθε θεραπευτική ή συμβουλευτική σχέση χαρακτηρίζεται από συγκεκριμένη διάρκεια, καθορισμένη και συμφωνημένη εξαρχής. Από συγκεκριμένο χώρο όπου πραγματοποιείται, καθώς τα μέλη της θεραπευτικής δυάδας δεν κοινωνικοποιούνται σε άλλο πλαίσιο. Πολλαπλές σχέσεις εκτός του πλαισίου της συμβουλευτικής όπου ο/η ειδικός συνδυάζει περισσότερες σχέσεις με τον/την πελάτη/ισσα αποδοκιμάζονται ή απαγορεύονται από τους κώδικες δεοντολογίας και εκτείνονται σε χρονικά επίπεδα και σε επίπεδα διαπροσωπικών σχέσεων με άλλα κοντινά πρόσωπα του ατόμου ακόμα και μετά τον τερματισμό της συμβουλευτικής διαδικασίας. Η κατάχρηση εξουσίας και δύναμης εξαιτίας των εμπιστευτικών πληροφοριών που δίνονται κατά τη διάρκεια της συμβουλευτικής διαδικασίας μπορεί να αναφερθεί ενδεικτικά ως ένας από τους λόγους αποθάρρυνσης ή απαγόρευσης. (Herlihy & Remley, 2001; American Counseling Association [ACA], (2005). Τα όρια αυτά θέτουν τα δεδομένα της ασφάλειας και της συγκεκριμένης δομής της συμβουλευτικής διαδικασίας με στόχο την προάσπιση και προστασία των δικαιωμάτων του/της πελάτη/-ισσας. Η εμπιστευτικότητα των ζητημάτων, η οριοθέτηση των στόχων και η προσωπική ανάπτυξη προσανατολίζουν τη θεραπευτική διαδικασία προς τη δημιουργία του κατάλληλου κλίματος (Herlihy & Remley, 2001). Η αναγνώριση των διαφορών πηγών ισχύος του/της συμβούλου στη συμβουλευτική διαδικασία είναι εξίσου σημαντική καθώς ο σύμβουλος είναι απαραίτητο να τις αναγνωρίσει προκειμένου να αποφύγει πιθανή χειραγώγηση των πελατών/-ισσών. Η ισχύς της ιδιότητας, η ισχύς του καθορισμού, η ισχύς της γνώσης, η ισχύς της προσδοκίας είναι δυναμικά στοιχεία της θεραπευτικής σχέσης. (Herlihy & Remley, 2001). Η φεμινιστική οπτική και η ψυχολογία γενικότερα αναγνωρίζει το θέμα της ισχύος εντοπίζοντας επιπρόσθετα πέρα από τον ρόλο του/της συμβούλου και του/της πελάτη/-ισσας και την επίδραση του κοινωνικού πλαισίου μέσα στο οποίο πραγματοποιείται η συμβουλευτική διαδικασία.

Η συμβουλευτική με βάση τη φεμινιστική οπτική στοχεύει στην αναγνώριση της και εκτίμηση της διαφορετικότητας, στην ενδυνάμωση και στη δημιουργία των ισότιμων σχέσεων. Η συμβουλευτική διαδικασία χαρακτηρίζεται από ισότιμη σχέση με ζητούμενο την εκτίμηση και τον σεβασμό προς το άτομο χωρίς να διστάζουν να χρησιμοποιούν την αυτοαποκάλυψη ειδικά σε περιπτώσεις θεραπευτικής διαδικασίας

μεταξύ γυναικών με ενεργητικό ύφος προς την ανάπτυξη αποφασιστικότητας, κατανόησης συναισθημάτων σε φεμινιστικό πλαίσιο. Η σημασία του ρόλου φύλου, η παροχή πληροφόρησης και η εκπαίδευση πάνω στην επίδραση του πολιτισμού στη σκέψη και στις αντιδράσεις των γυναικών είναι ένα κρίσιμο σημείο σε συνδυασμό με την ανάγκη προσωπικής επιβεβαίωσης εξαιτίας της επίδρασης περιβάλλοντος που λειτουργεί καταπιεστικά και περιοριστικά. Η φεμινιστική οπτική προτείνει επιπλέον την μορφοποίηση των παραδοσιακών θεωριών ώστε να δείχνουν μεγαλύτερη ευαισθησία στα θέματα κοινωνικού φύλου . Τέλος τα εξειδικευμένα κέντρα στήριξης, οι υποστηρικτικές υπηρεσίες, η γενικότερη χρήση των υπηρεσιών της τοπικής αυτοδιοίκησης αποτελούν κομμάτι μιας συμβουλευτικής διαδικασίας που τοποθετείται με βάση την οπτική φύλου. Η ανάγκη συνεχιζόμενης υποστήριξης απαιτεί την ανάγκη ύπαρξης υποστηρικτικών δομών (Ballou, 1990).

Το ζήτημα της εξουσίας στη θεραπευτική σχέση ή διαφορετικά συμμετρία, όπως ορίζεται από τον Kanfer (1994), είναι ένα σημαντικό ζητούμενο της συμβουλευτικής και της φεμινιστικής θεωρίας με βασική συνιστώσα την άνιση κατανομή εξουσίας καθώς ο/η πελάτης/-ισσα εμπλέκεται σε μία διαδικασία αναζήτησης βοήθειας και ο/η σύμβουλος παρέχει βοήθεια (Brown ,2010). Τέλος προκύπτει και το ζητούμενο των ατομικών διαφορών μεταξύ των συμβούλων καθώς φαίνεται ότι εντοπίζονται διαφορές μεταξύ των δυο φύλων-συμβούλων ως προς την αντιμετώπιση της συμβουλευτικής διαδικασίας. Διαφορές σε επίπεδο γνωστικής ανάπτυξης και στάσεων απέναντι στο γυναικείο φύλο όπου χρειάζεται να εντοπιστούν, να αναλυθούν και να αξιολογηθούν με βάση την οπτική του φύλου σε μια συμβουλευτική διαδικασία που ορίζεται μέσω της φεμινιστικής οπτικής. (Αθανασιάδου, 2010).

Το ζητούμενο με άλλα λόγια μιας συμβουλευτικής διαδικασίας που υιοθετεί την προσέγγιση της οπτικής του φύλου ορίζεται παρακάτω : «βασικός στόχος της φεμινιστικής συμβουλευτικής είναι να βοηθηθούν τα συμβουλευμένα άτομα να προχωρήσουν από χαμηλά επίπεδα επίγνωσης ... σε ανώτερα επίπεδα ... όπου θα μπορούν να εκτιμήσουν, να συνθέσουν και να εσωτερικεύσουν συνειδητά στοιχεία της κάθε διάστασης που συνθέτει την ταυτότητα τους». (σελ. 111-112, Αθανασιάδου, 2010)

Κεφάλαιο 3: Συμβουλευτικά Κέντρα Γυναικών

3.1 Δίκτυο υποστηρικτικών δομών προς τις γυναίκες της Γ.Γ.Ι.Φ

Η Γενική Γραμματεία Ισότητας των Φύλων (Γ.Γ.Ι.Φ.) υλοποίησε στην προηγούμενη προγραμματική περίοδο το Εθνικό Πρόγραμμα για την Ουσιαστική Ισότητα των Φύλων 2010-2013. Τα πρόγραμμα σχεδιάστηκε με γνώμονα τέσσερις στρατηγικούς στόχους:

Πρώτος στόχος ήταν η προάσπιση των δικαιωμάτων όλων των γυναικών μέσω της προώθησης της ισότητας των φύλων και του προσανατολισμού των παρεμβάσεων στις ομάδες γυναικών με πολλαπλές διακρίσεις.

Δεύτερος στόχος αποτέλεσε η πρόληψη και καταπολέμηση όλων των μορφών βίας κατά των γυναικών.

Τρίτος στόχος ήταν η στήριξη της απασχόλησης των γυναικών και της οικονομικής τους αυτοτέλειας.

Και τέταρτος στόχος ήταν η αξιοποίηση της πολιτιστικής δημιουργίας για την ανάδειξη του στόχου της ισότητας των φύλων (Εθνικό Πρόγραμμα για την ουσιαστική Ισότητα των Φύλων 2010 -2013).

Το Πρόγραμμα περιελάμβανε μέτρα όπως: η βελτίωση, ενίσχυση και εφαρμογή της νομοθεσίας, η ανάπτυξη θετικών δράσεων για ορισμένες ομάδες γυναικών, η ένταξη της ισότητας στις δημόσιες πολιτικές περιλαμβανομένης και της δημοσιονομικής πολιτικής, η ενίσχυση των διοικητικών μηχανισμών, η ενδυνάμωση του ρόλου της κοινωνίας των πολιτών και των γυναικείων οργανώσεων, καθώς επίσης και η οργάνωση εκστρατειών ευαισθητοποίησης της κοινής γνώμης με στόχο την πρόληψη και την αλλαγή των στερεότυπων ρόλων των γυναικών και των ανδρών.

Κεντρικό χρηματοδοτικό πλαίσιο των πολιτικών αποτέλεσε το Εθνικό Στρατηγικό Πλαίσιο Αναφοράς (ΕΣΠΑ) 2007-2013, Επιχειρησιακό Πρόγραμμα (ΕΠ) «Διοικητική Μεταρρύθμιση». Μέσω του Ε.Σ.Π.Α η Γ.Γ.Ι.Φ σχεδίασε τα Συμβουλευτικά Κέντρα, τα οποία απευθύνονταν σε γυναίκες θύματα βίας, σε άνεργες και σε απασχολούμενες.

Η φιλοσοφία για τη συμβουλευτική στήριξη των γυναικών περιελάμβανε μεθόδους ολιστικής προσέγγισης των προβλημάτων των γυναικών, δεδομένου ότι αυτά είναι στενά συνδεδεμένα μεταξύ τους και δεν μπορούν να αντιμετωπιστούν αποσπασματικά. Τα Συμβουλευτικά Κέντρα παρέχουν εξειδικευμένη συμβουλευτική με την οπτική του φύλου. Συγκεκριμένα, θα παρέχουν νομική συμβουλευτική, νομική βοήθεια σε συνεργασία με τους δικηγορικούς συλλόγους, ψυχοκοινωνική στήριξη, συμβουλευτική για την απασχόληση και την επιχειρηματικότητα, καθώς επίσης και πληροφόρηση για θέματα υγείας και για θέματα που άπτονται των σπουδών φύλου και της τεκμηρίωσης των έμφυλων ανισοτήτων

Στο νέο Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την Ισότητα των Φύλων 2016-2020 περιλαμβάνονται επικαιροποιημένες οι βασικές αρχές και οι στρατηγικοί στόχοι που τέθηκαν από το Εθνικό Πρόγραμμα για την Ισότητα των Φύλων 2010-2013, λαμβάνοντας υπόψη τις ιδιαίτερες ανάγκες και συνθήκες που προέκυψαν και διαμορφώνουν το πεδίο της ισότητας των φύλων την περίοδο της οικονομικής κρίσης.

Έτσι, η Γ.Γ.Ι.Φ. δίνει βαρύτητα στην κατηγορία των γυναικών που υφίστανται πολλαπλές διακρίσεις όχι μόνο βάσει του φύλου, αλλά και βάσει της ευαλωτότητας (ΑμΕΑ, φυλακισμένες, αποφυλακισμένες, τοξικοεξαρτημένες κλπ) και της διακινδύνευσης στο πλαίσιο μίας ειδικής κατάστασης που βιώνουν (μακροχρόνια άνεργες, Ρομά, γυναίκες πρόσφυγες, αρχηγοί μονογονεϊκών οικογενειών κλπ) (Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την Ισότητα των Φύλων 2016- 2020).

Αυτές οι κατηγορίες γυναικών μπορούν να υποστηρίζονται πλέον από τις δομές του Δικτύου για την αντιμετώπιση της βίας. Οι υποστηρικτικές δομές του Δικτύου της Γ.Γ.Ι.Φ. εντάσσονται στη νέα χρηματοδοτική περίοδο 2014-2020 και απαρτίζονται από:

- Την πανελλαδικής εμβέλειας 24ωρη Τηλεφωνική Γραμμή SOS 15900
- Τα 40 Συμβουλευτικά Κέντρα και τους 19 ξενώνες Φιλοξενίας γυναικών θυμάτων έμφυλης βίας ή/και πολλαπλών διακρίσεων που λειτουργούν στις έδρες ή/και στις μεγαλύτερες πληθυσμιακά πόλεις των περιφερειών της χώρας
- Το Συμβουλευτικό Κέντρο που ανήκει οργανικά στο αρμόδιο τμήμα της ΓΠΦ
- Τους 2 Ξενώνες του Εθνικού Κέντρου Κοινωνικής Αλληλεγγύης (ΕΚΚΑ),

Οι υπηρεσίες των δομών συνεχίζουν να παρέχονται δωρεάν σε γυναίκες που έχουν υποστεί ή υφίστανται βία ή/και πολλαπλές διακρίσεις (διεύρυνση ομάδας-στόχου),

από το ειδικά ευαισθητοποιημένο προσωπικό σε εξατομικευμένες ατομικές ή ομαδικές συναντήσεις με τις συμβουλευόμενες με στόχο την ενδυνάμωσή τους.

Στο πλαίσιο της λειτουργίας των Συμβουλευτικών Κέντρων, περιλαμβάνονται δράσεις και υπηρεσίες που υποδεικνύονται από την αναγκαιότητα διασφάλισης του ολοκληρωμένου χαρακτήρα των παρεμβάσεων. Ειδικότερα, οι δράσεις υποστήριξης και αρωγής αφορούν στα ακόλουθα:

A) Δράσεις ψυχοκοινωνικής και νομικής στήριξης

B) Δράσεις δικτύωσης

Γ) Δράσεις ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης

Στην νέα περίοδο στις υποστηρικτικές υπηρεσίες εντάσσεται διακριτή υπηρεσία της εργασιακής συμβουλευτικής, η οποία αποτελεί καινοτόμο στοιχείο, ιδιαίτερα σημαντικό, καθώς θα βοηθήσει τις γυναίκες να αντιμετωπίζουν τις πολλαπλές τους ανάγκες αποτελεσματικότερα. Επιπλέον, η εν λόγω υπηρεσία προσδίδει ολιστικό και πολυτομεακό χαρακτήρα τόσο στο επίπεδο του μοντέλου συμβουλευτικής υποστήριξης με την οπτική του φύλου, όσο και στο επίπεδο παροχής συμβουλευτικών υπηρεσιών, οι οποίες θα καλύψουν θέματα βαρύνουσας σημασίας, όπως είναι αυτό της ενημέρωσης για εργασιακά ζητήματα, της αναζήτησης εργασίας κ.λ.π. (Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την Ισότητα των Φύλων 2016- 2020).

3.2 Συμβουλευτικά Κέντρα Γυναικών Δυτικής Μακεδονίας

Στην Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας βρίσκονται και λειτουργούν τέσσερις δομές υποστήριξης γυναικών, στους Νομούς Φλώρινας, Καστοριάς και Κοζάνης. Πιο συγκεκριμένα, από το 2013 ξεκίνησε την λειτουργία του Συμβουλευτικό Κέντρο Γυναικών Δήμου Καστοριά και το 2014 τα Συμβουλευτικά Κέντρα σε Κοζάνη και Φλώρινα. Επίσης, σε επίπεδο περιφέρειας υπάρχει ένας Ξενώνας φιλοξενίας κακοποιημένων γυναικών και των παιδιών τους στην πόλη της Κοζάνης. Στον νομό Γρεβενών δεν υπάρχει καμία υποστηρικτική δομή.

Έτσι, όπως αναφέρθηκε παραπάνω, τα ΣΚ είναι υποστηρικτικές υπηρεσίες πρώτης γραμμής με στόχο την αντιμετώπιση και καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών, παροχή υπηρεσιών συμβουλευτικής στήριξης σε γυναίκες, που είναι ή έχουν υπάρξει θύματα έμφυλης βίας ή/και πολλαπλών διακρίσεων, καθώς και η υλοποίηση δράσεων για την πρόληψη των φαινομένων σε κεντρικό και τοπικό επίπεδο

Στην τρέχουσα προγραμματική περίοδο (ΕΣΠΑ 2014 -2020) τα Συμβουλευτικά Κέντρα Δυτικής Μακεδονίας συνεχίζουν τη λειτουργία τους με την Πράξη: *«Λειτουργία δομών και υπηρεσιών της Τοπικής Αυτοδιοίκησης προς όφελος των γυναικών και για την καταπολέμηση της βίας – Λειτουργία Κέντρου Συμβουλευτικής Υποστήριξης γυναικών θυμάτων βίας στο Δήμο Φλώρινας» στον Άξονα Προτεραιότητας «Προώθηση της κοινωνικής ένταξης και καταπολέμηση της φτώχειας και κάθε διάκρισης (ΕΚΤ)» του Ε.Π. «Δυτική Μακεδονία».*, ωστόσο, η ομάδα στόχου διευρύνεται πέραν των γυναικών που υφίστανται ή έχουν υποστεί βία, και στις γυναίκες που υφίστανται πολλαπλές διακρίσεις, όπως είναι οι άνεργες, οι μονογονείς, οι άνεργες, οι Ρομά, οι μετανάστριες, οι προσφύγισσες και οι ΑμεΑ.

Για την υποστήριξη των ωφελούμενων γυναικών το Επιστημονικό προσωπικό του Κέντρου Συμβουλευτικής Υποστήριξης Γυναικών θυμάτων βίας παρέχει τις κάτωθι υπηρεσίες:

- Ψυχολογικής υποστήριξης και συμβουλευτικής
- Κοινωνικής υποστήριξης και συμβουλευτικής
- Νομικής συμβουλευτικής
- Εργασιακής συμβουλευτικής
- Ενημέρωσης και εξειδικευμένης πληροφόρησης
- Υπηρεσίες παραπομπής ή συνοδείας σε άλλες συνεργαζόμενες δομές (όποτε κρίνεται σκόπιμο)
- Υλοποίηση

δράσεων πρόληψης για την εξάλειψη της έμφυλης βίας κατά των γυναικών και ευαισθητοποίησης της τοπικής κοινωνίας

Ωφελούμενες των παραπάνω υπηρεσιών είναι:

- Γυναίκες που έχουν στερηθεί ή έχουν καταπατηθεί τα ατομικά και κοινωνικά τους δικαιώματα λόγω φύλου.
- Γυναίκες που υφίστανται ψυχολογική, συναισθηματική ή λεκτική βία
- Γυναίκες που υφίστανται οικονομική βία
- Γυναίκες που υφίστανται σωματική κακοποίηση από μέλος της οικογένειάς τους, σύζυγο, σύντροφο, πατέρα, αδελφό ή άλλο συγγενικό πρόσωπο
- Γυναίκες που έχουν υποστεί βιασμό ή απόπειρα βιασμού.
- Γυναίκες που έχουν υπάρξει θύματα πορνείας ή Trafficking (διακίνηση και εμπορεία ανθρώπων με σκοπό τη σεξουαλική εκμετάλλευση και την εξαναγκαστική εργασία).
- Γυναίκες που υφίστανται πολλαπλές διακρίσεις (μετανάστριες, αιτούσες άσυλο, γυναίκες με αναπηρία, μονογονείς κ.α)
- Γυναίκες που έχουν υποστεί σεξουαλική παρενόχληση στην εργασία, σε κοινωνικό χώρο, στην οικογένεια.
- Γυναίκες που υφίστανται πολλαπλές διακρίσεις (π.χ. μετανάστριες, πρόσφυγες, μονογονείς, ΑμΕΑ, άνεργες κ.λπ.)

Κεφάλαιο 4: Μεθοδολογία Έρευνας και ερευνητικά δεδομένα

4.1 Μεθοδολογικά εργαλεία

Η μεθοδολογία που χρησιμοποιήθηκε για τους σκοπούς της εργασίας είναι η αρχειακή έρευνα με την περιγραφική στατιστική και στην συνέχεια η ανάλυση του ερευνητικού υλικού μέσω της ανάλυσης κωδίκων, οι οποίοι στηρίζονται στη σημειωτική μέθοδο του Greimas. Η έρευνα στηρίζεται στο αρχειακό υλικό του Συμβουλευτικού Κέντρου Γυναικών Δήμου Φλώρινας, όπως αυτό φυλάσσεται στο χώρο που στεγάζεται η δομή και παραχωρήθηκε στον ερευνητή μετά την σύμφωνη γνώμη του Υπεύθυνου Έργου. Στους περιορισμούς της έρευνας συγκαταλέγεται πως η παρούσα εργασία ασχολείται μόνο με το Συμβουλευτικά Κέντρα Γυναικών των Δήμων Φλώρινας διότι οι υπόλοιπες δομές δεν έδωσαν άδεια για έρευνα στα αρχεία τους.

Ο Jenkinson αναφέρει πως τα αρχεία αποτελούν τεκμήρια τα οποία συγκεντρώνονται με φυσική διαδικασία ανά πάσα στιγμή κατά τη διάρκεια μιας δραστηριότητας, δημόσιας ή ιδιωτικής, και γι' αυτόν το λόγο υπόκεινται προς χρήση – αναφορά υπό την εποπτεία των προσώπων που είναι αρμόδια για τις δραστηριότητες ή των διαδόχων τους (Jenkinson, 1980). Επίσης, ο McKemmish θεωρεί πως τα αρχεία αποτελούν νήματα του κοινωνικού ιστού της ανθρώπινης αλληλεπίδρασης και είναι αυτά που αποδεικνύουν τις ανθρώπινες σχέσεις και αλληλεπιδράσεις δίνοντας πληροφορίες για τις δραστηριότητες που αυτές συντελούν (McKemmish, 2000).

Η ετυμολογία της λέξης αρχείο (αρχή = διοίκηση) φανερώνει τη σημασία και τη χρήση της. Στα αρχαία ελληνικά σημαίνει την κατοικία των αρχών ή τον τόπο όπου συνέρχονταν οι αρχές της πόλης. Από τα ελληνικά πέρασε στα λατινικά (archivum), στα γαλλικά (archif, γύρω στο 16ο αι.) και κατόπιν σε όλες σχεδόν τις ευρωπαϊκές γλώσσες (Online Etymology Dictionary, 2015).

Με την ίδια λέξη, συνήθως στον πληθυντικό (αρχεία), περιγράφονταν τα επίσημα έγγραφα των αρχών και ο χώρος όπου αυτά φυλάσσονταν. Αρχεία αρχίζουν να δημιουργούνται από τη στιγμή που η ανθρώπινη κοινωνία φθάνει σε τέτοιο επίπεδο πολυπλοκότητας, ώστε οι πληροφορίες οι οποίες σχετίζονται με τις ανθρώπινες δραστηριότητες είναι ανάγκη να καταγραφούν.

Τα αρχεία δημιουργούνται από τη στιγμή που υπάρχει η δυνατότητα και τα μέσα καταγραφής των αναγκαίων πληροφοριών για τη διεκπεραίωση πολύπλοκων κοινωνικών δραστηριοτήτων. Τα αρχεία εμφανίζονται ταυτόχρονα με τη γραφή και εξελίσσονται μαζί της. Παράλληλα, εξελίσσονται και οι επιφάνειες (τα υλικά υποστρώματα) πάνω στις οποίες αποτυπώνονται τα σύμβολα της γραφής. Τη στιγμή που η γλώσσα αποκτά υλική υπόσταση, γεννιέται το αρχειακό υλικό.

Έτσι, μπορούμε να αναφέρουμε ότι η παραγωγή αρχείου είναι νομοτελειακά προϊόν της ανθρώπινης δραστηριότητας. Η αυτόματη και αναπόφευκτη διαδικασία παραγωγής των αρχειακών τεκμηρίων δεν είναι δυνατό αμφισβητηθεί από το γεγονός της καταστροφής, για οποιονδήποτε λόγο (τυχαίο ή σκόπιμο), κάποιων εξ αυτών. Άλλωστε η οργανωμένη και νόμιμη καταστροφή (εκκαθάριση) τεκμηρίων είναι καθημερινή πραγματικότητα στο αρχειακό περιβάλλον, καθώς το υλικό που κρίνεται διατηρητέο ως ιστορικά «σημαντικό» δεν αποτελεί παρά ένα μικρό ποσοστό του συνολικά παραγόμενου (Γιαννακόπουλος & Μπουντούρη, 2016).

Για την επεξεργασία, ανάλυση και διεξαγωγή συμπερασμάτων του αρχειακού υλικού (στάδια γ' και δ' της μικτής έρευνας όπως αυτή προτείνεται από τους Cohen, Manion & Morrison (2011)), γίνεται ανάλυση κωδίκων σύμφωνα με την σημειωτική μέθοδο του Greimas.

Όπως επισημαίνει η Ελληνική Σημειωτική Εταιρεία, η σημειωτική μελετάει σε βάθος όλα τα πολιτιστικά και κοινωνικά φαινόμενα, στο παρόν αλλά και το παρελθόν, ως συστήματα σημείων¹. Τα θεμέλια της σημειωτικής επιστήμης έθεσε στις αρχές του 20ου αιώνα στην Αμερική ο Charles Sanders Peirce, ο οποίος ανέπτυξε μια μορφή σημειωτικής που εστίαζε περισσότερο στο εσωτερικό δομικό σύστημα παρά στο κοινωνικό πλαίσιο. Την ίδια στιγμή στην Ευρώπη, ο Ferdinand de Saussure εισήγαγε τη δομική γλωσσολογία, αυτή που ουσιαστικά ονομάζουμε σημειωτική (Boklund-Λαγοπούλου, 1983). Στην συνέχεια βασικοί εκπρόσωποι και διαμορφωτές της σημειωτικής υπήρξαν ο Claude Lévi-Strauss, ανθρωπολόγος και βασικός εκπρόσωπος του γαλλικού δομισμού του '50, ο Roland Barthes με το έργο του στην ανάλυση της διαφήμισης και την εισαγωγή της έννοιας της εικονικής σημειωτικής και ο Umberto Eco με το δεύτερο εγχειρίδιο σημειωτικής (1968) (Boklund-Λαγοπούλου, 1980). Στον ελλαδικό χώρο η σημειωτική γίνεται ευρύτερα γνωστή από τα τέλη της

¹ <http://hellenic-semiotics.gr/>

δεκαετίας του 1970, κυρίως μέσα από τις διαλέξεις και το έργο των Αλέξανδρου -Φ. Λαγοπούλου και Κάριν Boklund-Λαγοπούλου (Χριστοδούλου, 2012).

Στην σημειωτική ανάλυση, ο Greimas προσεγγίζει τα κείμενα μέσα από συγκεκριμένα πεδία έρευνας και επίπεδα ανάλυσης χρησιμοποιώντας εννοιολογικά εργαλεία όπως είναι η ισοτοπία και οι σημασιολογικοί κώδικες. Με τον όρο «ισοτοπία» ο Greimas δηλώνει την συχνότητα εμφάνισης των σημασιολογικών μονάδων και των συνδυασμών τους μέσα στο ίδιο κείμενο που ομαδοποιούνται με βάση ένα κοινό νόημα. Η ισοτοπία αποτελεί τον παράγοντα ομοιογένειας και συνοχής του λόγου σε σημασιακό και θεματικό επίπεδο (Χριστοδούλου, 2014).

Πιο αναλυτικά, το μοντέλο του Greimas βασίζεται στην ομαδοποίηση λέξεων (ή στοιχείων, στην περίπτωση μη γλωσσικού κειμένου) με κοινό σημασιολογικό περιεχόμενο, που σε ένα πρώτο επίπεδο σχηματίζουν τις ισοτοπίες. Μία λέξη/στοιχείο μπορεί να ανήκει σε περισσότερες από μία ισοτοπίες. Σε ένα δεύτερο επίπεδο, οι ισοτοπίες που σχηματίστηκαν, διακρίνονται με βάση το κυρίαρχο σημασιολογικό τους στοιχείο και ακολουθεί η ανάλυσή τους, που περιλαμβάνει την ταξινόμηση σε σημασιολογικούς και τον μεταξύ τους συσχετισμό. Όπως ισχύει γενικότερα στη σημειωτική, για την κατανόηση του νοήματος που προδίδουν οι κώδικες είναι απαραίτητη η συμπερίληψη του εκάστοτε πολιτισμικού και ιδεολογικού περιβάλλοντος καθώς και οι σχέσεις του κειμένου μέσα σε αυτό (Boklund-Λαγοπούλου, 1982).

4.2 Ερευνητικό υλικό: Η περίπτωση του Συμβουλευτικού Κέντρου Γυναικών Δήμου Φλώρινας

Το Συμβουλευτικό Κέντρο Γυναικών Δήμου Φλώρινας ξεκίνησε την λειτουργία του στις 06/03/2014 και στεγάζεται σε ενοικιαζόμενο οίκημα επί της οδού Στ. Δραγούμη 4 (εντός στοάς ΤΕΓΟΥ), στο 2ο όροφο. Η μίσθωση του χώρου ξεκίνησε στις 6 Φεβρουαρίου 2014 και μέσα στο διάστημα του ενός μηνός μέχρι την έναρξη λειτουργίας του Κέντρου έγιναν όλες οι εργασίες διαμόρφωσης και οι προμήθειες του εξοπλισμού των επίπλων και των ηλεκτρονικών υπολογιστών, των τηλεπικοινωνιών και η σύνδεση με το διαδίκτυο. Το ωράριο λειτουργίας του Κέντρου είναι καθημερινά 07:00 – 15:00 και τα στοιχεία επικοινωνίας του είναι:

Τηλέφωνο : 23850-24081

Fax : 23850-24083

e-mail : symv.kentro.flo@gmail.com

Ο χώρος είναι κατάλληλα διαμορφωμένος για να λειτουργήσει ως Συμβουλευτικό Κέντρο, κατά τα οριζόμενα στην Πρόσκληση της Γενικής Γραμματείας Ισότητας των Φύλων, διαθέτει πρόσβαση και τουαλέτα για ΑμεΑ, έξοδο κινδύνου και σύστημα πυρόσβεσης/ πυρασφάλειας.

Κατά τη λειτουργία της δομής, στόχο αποτελεί η συμβουλευτική υποστήριξη των γυναικών που έχουν υποστεί/υφίστανται βία σε όλες τις μορφές ή/και πολλαπλές διακρίσεις (π.χ. μετανάστριες, πρόσφυγες, μονογονείς, ΑμεΑ, άνεργες κ.λπ.) Σε συνεργασία με τους αρμόδιους φορείς το Συμβουλευτικό Κέντρο παραπέμπει σε Ξενώνα Φιλοξενίας τις γυναίκες – θύματα βίας που θα πληρούν τις προϋποθέσεις ή και σε άλλους αρμόδιους φορείς.

4.2.1. Στελέχωση

Για την εύρυθμη λειτουργία Κέντρου και κατά τα οριζόμενα στην Πρόσκληση, το Συμβουλευτικό Κέντρο στελεχώνεται από τέσσερις (4) ειδικότητες: α) Κοινωνιολόγο ΠΕ, β) Ψυχολόγο ΠΕ, γ) Κοινωνική λειτουργό ΠΕ και Νομικός ΠΕ).

1. Κοινωνιολόγος ΠΕ - Καργάκης Ματθαίος (06/03/2014 έως σήμερα)
2. Ψυχολόγος ΠΕ – Ρίζου Ραχήλ (02/04/2018 έως σήμερα) – Αγγελική Ταλιοπούλου (06/03/2014 – 09/03/2018)
3. Κοινωνική λειτουργός ΠΕ- κενή - Παραλούλα Ειρήνη (06/03/2014 – 18/10/2015)
4. Νομικός ΠΕ – κενή (Σμπιλή Αικατερίνη 06/03/2014 - 06/10/2014)

4.2.2. Ωφελούμενες

Από την αρχή λειτουργίας του Συμβουλευτικού Κέντρου Γυναικών Δήμου Φλώρινας έχουν ζητήσει υποστήριξη **139 γυναίκες θύματα βίας ή/και πολλαπλών διακρίσεων**.

Ο παρακάτω πίνακας (πίνακας 1) δείχνει χρονικά την προσέλευση των γυναικών στο ΣΚ.

Έτος	2014	2015	2016	2017	2018 (Ιαν – Μάιος)	Σύνολο
Βίας	27	33	29	23	10	122
Πολλαπλών διακρίσεων	0	3	3	9	2	17
Σύνολο	27	36	32	32	12	139

Πίνακας 1 Ωφελούμενες ΣΚΓ Δήμου Φλώρινας

4.2.3. Υποστηρικτικές Υπηρεσίες

Για την υποστήριξη των γυναικών που απευθύνθηκαν στο Συμβουλευτικό Κέντρο Γυναικών πραγματοποιήθηκαν με την οπτική του φύλου 1.043 συνεδρίες. Ο πίνακας (πίνακας 2) που ακολουθεί δείχνει την εξειδίκευση των συνεδριών, ανάλογα με τα αιτήματα των γυναικών.

A/A	Συμβουλευτική / συνεδρίες	2014	2015	2016	2017	2018 (Ιαν – Μάιος)	Σύνολο
1	Ψυχολογική	58	117	139	184	82	580
2	Κοινωνική	74	107	45	108	59	393
3	Εργασιακή	0	9	17	19	8	53
4	Νομική	17	0	0	0	0	17
	Σύνολο	147	233	201	311	143	1.043

Πίνακας 2 Συνεδρίες Στελεχών/ Ωφελούμενων με την οπτική του φύλου

4.2.4. Δράσεις Ενημέρωσης / Ευαισθητοποίησης

Από την αρχή λειτουργίας του Συμβουλευτικού Κέντρου Γυναικών Δήμου Φλώρινας του τα στελέχη, πραγματοποίησαν ή/και συμμετείχαν σε δράσεις στην θεματική της έμφυλης βίας και της ισότητας των φύλων με στόχο την ενημέρωση ή/και την ευαισθητοποίηση του κοινωνικού συνόλου. Ακολουθούν στον παρακάτω πίνακα (πίνακας 3), σε χρονική σειρά, οι δράσεις που έγιναν, όπως καταγράφηκαν κατά την έρευνα στα αρχεία του ΣΚ:

Πίνακας 3 Δράσεις ενημέρωσης - ευαισθητοποίησης του ΣΚΓ Δήμου Φλώρινας

A/A	Ημερομηνία	Δράση / Ενέργεια
1	30/04/2014	Συμμετοχή στην Ημερίδα με Θέμα «Η βία ως κοινωνικό φαινόμενο και ο ρόλος της οικογένειας σε σύνδεση με το σχολείο» που έλαβε χώρα στις 30/4/2014 στην Αίθουσα πολλαπλών χρήσεων του Δήμου Φλώρινας με διοργανωτές το 2ο Γενικό Λύκειο Φλώρινας και τον Συμβουλευτικό Σταθμό Νέων Φλώρινας. Ο Κοινωνιολόγος του Κέντρου συμμετείχε αναλύοντας το θέμα «Η ενδοοικογενειακή βία υπό την οπτική του φύλου: Προτάσεις αντιμετώπισης».
2	05/06/2014	Τα Στελέχη του Κέντρου παρευρέθηκαν και υποστήριξαν την δράση υπέρ της Προσβασιμότητας των Ατόμων με Αναπηρία που σχεδίασε και υλοποίησε το ΚΕΦΙΑΠ Φλώρινας σε συνεργασία και με άλλους Φορείς
3	26/06/2014	Τα Στελέχη του Κέντρου Συμβουλευτικής Γυναικών παρευρέθηκαν και υποστήριξαν την δράση του Κέντρου Πρόληψης στις 26 Ιουνίου στο πλαίσιο της Παγκόσμιας Ημέρας Κατά Των Ναρκωτικών.
4	07/08/2014	Πραγματοποιήθηκε συνάντηση από τα Στελέχη του Κέντρου στο Δημαρχείο Φλώρινας με τον Δήμαρχο και μέλη του προεδρείου του ΚΤΕΛ Φλώρινας όπου συζητήθηκε η συνεργασία προς όφελος των κακοποιημένων γυναικών. Συμφωνήθηκε η έκδοση κάρτας για τις ωφελούμενες του κέντρου που έχουν ανάγκη, στα πλαίσια του απορρήτου, με δωρεάν μετακινήσεις εντός του Νομού Φλώρινας και 50% έκπτωση για τις εκτός.
5	18-24/08/2014	Το Κέντρο Συμβουλευτικής Υποστήριξης Γυναικών συμμετείχε το διάστημα μεταξύ 18 έως 24 Αυγούστου 2014 στις Πολιτιστικές Εκδηλώσεις του Δήμου Φλώρινας «Πολιτιστικό Καλοκαίρι 2014» παραπλεύρως του ποταμού Σακουλέβα, ενημερώνοντας τους επισκέπτες για τις υπηρεσίες που προσφέρει, μοιράζοντας παράλληλα το νέο ενημερωτικό φυλλάδιο του Κέντρου.
6	28/08/2014	Την Πέμπτη 28 Αυγούστου 2014 τα Εγκαίνια του Κέντρου Συμβουλευτικής Υποστήριξης του Δήμου

		Φλώρινας, παρουσία της Γενικής Γραμματέως Ισότητας των Φύλων κ. Βάσως Κόλλια, του Δημάρχου Φλώρινας κ. Γιάννη Βοσκόπουλου, εκπροσώπων φορέων και κατοίκων της περιοχής. Κατά την διάρκεια των εγκαινίων υπεγράφησαν πρωτόκολλα συνεργασίας μεταξύ του Δημάρχου Φλώρινας κ. Γιάννη Βοσκόπουλου και της Διοικήτριας του Γενικού Νοσοκομείου Φλώρινας «Ελένη Θ. Δημητρίου» κα Παρασκευής Κετσετζή , όπως επίσης και με τον Πρόεδρο του Δικηγορικού Συλλόγου Φλώρινας κ. Δημήτρη Στεφανίδη για λογαριασμό του Κέντρο Συμβουλευτικής Υποστήριξης Γυναικών Δήμου Φλώρινας
7	25/11/2014	Ενόψει της 25ης Νοεμβρίου Διεθνούς Ημέρας για την Εξάλειψη της Βίας κατά των Γυναικών ο Δήμος Φλώρινας και το Κέντρο Υποστήριξης Γυναικών του Δήμου Φλώρινας διοργάνωσαν σειρά εκδηλώσεων με στόχο την ευαισθητοποίηση της τοπικής κοινωνίας στο θέμα της βίας κατά των γυναικών. Συγκεκριμένα, οι εκδηλώσεις διήρκησαν από 25/11/2014 έως 28/11/2014 . Το πρόγραμμα περιλάμβανε: Ευαισθητοποίηση των μαθητών Δημοτικού και ενημέρωση για τη βία κατά των γυναικών στολίζοντας « Το Δέντρο της Ισότητας των Φύλων » και τις υπόλοιπες ημέρες σε συνεργασία με τις Πρεσβείες της Ισπανίας στην Ελλάδα, τις εταιρίες διανομής StraDa Films, Feelgood και FALIRO HOUSE PRODUCTIONS S.A., το Γενικό Προξενείο της Γαλλίας στη Θεσσαλονίκη και το Γαλλικό Ινστιτούτο στη Θεσσαλονίκη προβολές ταινιών με θέμα τις γυναίκες και την ενδοοικογενειακή βία. Η είσοδος σε όλες τις εκδηλώσεις ήταν δωρεάν
8	17/12/2014	Έναρξη προγράμματος « Μάθε για την Έμφυλη Βία 2014-2015 ». Το Εκπαιδευτικό Πρόγραμμα «Μάθε για την έμφυλη βία 2014-2015» ξεκίνησε την Τετάρτη 17/12/2014 με πρώτο σταθμό το Εσπερινό Λύκειο Φλώρινας . Τον μήνα Ιανουάριο συνεχίστηκε στο Γυμνάσιο Αετού (13 Ιανουαρίου), στο 3ο ΓΕΛ Φλώρινας (28 και 29 Ιανουαρίου) και στο Σχολείο Δεύτερης Ευκαιρία Φλώρινας (27 Φεβρουαρίου). Εκτιμάται πως ο αριθμός των μαθητών και μαθητριών που συμμετείχε στην παραπάνω δράση ανέρχεται στους (κατά προσέγγιση) διακόσιοι τριάντα (230) .
9	22/12/2014	Το Κέντρο Συμβουλευτικής Υποστήριξης Γυναικών Δήμου Φλώρινας σε συνεργασία με τον πρόεδρο της Δημοτικής Κοινότητας Φλώρινας κ. Νίκο Μουρατίδη μέσω της « Προσφοράς Αγάπης και Αλληλεγγύης 2014 », προσέφεραν στις ωφελούμενες του Κέντρου που το είχαν ανάγκη, προπληρωμένες επιταγών συνολικής αξίας 250,00 (€) εταιρίας super market για την αγορά αγαθών ενόψει των εορτών των Χριστουγέννων. Την χρηματοδότηση των επιταγών πραγματοποίησε η εταιρία EPGON ATTEBE
10	08/03/2015	Ενόψει τη παγκόσμιας Ημέρας Δικαιωμάτων των

		<p>Γυναικών στις 8 Μαρτίου πραγματοποιήθηκαν τα εγκαίνια της έκθεσης με τίτλο « Έκθεση ενάντια στη βία κατά των γυναικών» σε συνεργασία με το Τμήμα Εικαστικών και Εφαρμοσμένων Τεχνών της Σχολή Καλών Τεχνών (Φλώρινας) του Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας. Η διάρκεια της έκθεσης ήταν 17 ημέρες. Η έκθεση πέρα από καλλιτεχνικό γεγονός, ευαισθητοποίησε τους επισκέπτες της στο θέμα της έμφυλης βίας και αποτέλεσε την ολοκλήρωση της συνεργασία του Κέντρου με το ΤΕΕΤ που είχε ξεκινήσει από πέρυσι το καλοκαίρι (Ιούνιος 2014) με υπεύθυνη την Επίκ. Καθηγήτρια Αυγητίδου Αγγελική και περιελάβανε την (α) την ενημερωτική ομιλία για την έμφυλη βία (πραγματοποιήθηκε στις 26/11/2014) (β) την εισαγωγή του θέματος της έμφυλης βίας στα εργαστήρια τους με τελικό σκοπό (γ) την δημιουργία έκθεσης (προσδιοριζόμενη χρονικά τον Μάρτιο του 2015) με θέμα την έμφυλη βία, από κοινού, όπου τα έργα των φοιτητών θα παρουσιαστούν στο κοινό για την ευαισθητοποίηση του στο θέμα της Βίας Κατά των Γυναικών.</p>
11	09/03/2014	<p>Συνέντευξη του Κοινωνιολόγου του Κέντρου στη Δημοσιογράφο Χρύσα Σαπαλίδου (EPT OPEN) για την λειτουργία του Κέντρου αναφορικά με τον ένα χρόνο λειτουργίας του.</p>
12	18/03/2015	<p>Στις 18 Μαρτίου ο Κοινωνιολόγος του Κέντρου συμμετείχε στην Ημερίδα με τίτλο «Οικογενειακό Πλαίσιο και Πρακτικές Επικοινωνίας» που διοργάνωσε η Διεύθυνση Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης Φλώρινας και το 2ο Δημοτικό Σχολείο Αμυνταίου στο Αμύνταιο, όπου μίλησε για την «Επικοινωνία στην οικογένεια».</p>
13	07/04/2015	<p>Στο πλαίσιο της κοινωνικής στήριξης των ωφελούμενων γυναικών θυμάτων βίας και των οικογενειών τους, τα στελέχη του κέντρου εξασφάλισαν πακέτα τροφίμων για τις ωφελούμενες που παρουσίαζαν μεγάλη οικονομική δυσχέρεια ώστε να καλύψουν τις ανάγκες του Πασχαλινού τραπέζιού. Τα τρόφιμα δόθηκαν σε συνεργασία με τον Πρόεδρο της Δημοτικής Κοινότητας Φλώρινας κ. Μουρατίδη Νικόλαο, τον Δήμο Φλώρινας και την Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας.</p>
14	08/05/2014	<p>Την Παρασκευή 8 Μαΐου στην Τ.Κ Δροσοπηγής η ομιλία των Στελεχών του Κέντρου Συμβουλευτικής Υποστήριξης Γυναικών του Δήμου Φλώρινας με θέμα: «Στιγμές Μητρότητας – επιμέρους διαστάσεις τις γυναικείας ταυτότητας». Η εκδήλωση διοργανώθηκε από τον Πολιτιστικό Σύλλογο Γυναικών Δροσοπηγής ενόψει της Γιορτής της Μητέρας.</p>
15	23/06/2015	<p>Η Ψυχολόγος και ο Κοινωνιολόγος του Κέντρου φιλοξενήθηκαν από την δημοσιογράφο Θωμαή Αδάμου στην EPT Φλώρινας, σε μια συζήτηση αφιερωμένη στη Βία Κατά των Γυναικών.</p>
16	17/10/2015	<p>Το Σάββατο 17 Οκτωβρίου χιλιάδες άνθρωποι σε όλο τον</p>

		<p>κόσμο συμμετείχαν στο Walk For Freedom, μια πορεία που στόχο είχε την αφύπνιση και ενημέρωση του κοινού για το πρόβλημα της εμπορίας ανθρώπων, δράση που διοργανώθηκε για δεύτερη χρονιά από την οργάνωση #A21, μία ομάδα που έχει αποσιωθεί στο να πολεμήσει τη σωματεμπορία, διασώζοντας έστω και μία ζωή κάθε φορά. Το Walk For Freedom 2015 ξεκίνησε το πρωί του Σαββάτου από το Σίδνεϊ της Αυστραλίας ενώ στην Ελλάδα πραγματοποιήθηκε στην Αθήνα, τη Θεσσαλονίκη, την Κέρκυρα, την Καστοριά, την Πάτρα και την Έδεσσα. Το Κέντρο Συμβουλευτικής Υποστήριξης Γυναικών Δήμου Φλώρινας συμμετείχε και αυτό στην παγκόσμια προσπάθεια ενημέρωσης για τη σύγχρονη σκλαβιά. Τα Στελέχη και οι υποστηρικτές του Κέντρου Συμβουλευτικής Υποστήριξης Γυναικών του Δήμου Φλώρινας, ταξίδεψαν στην Καστοριά και περπάτησαν για την ελευθερία στο Walk_For_Freedom_Kastoria που διοργανώθηκε από το Κέντρο Συμβουλευτικής Γυναικών Δήμου Καστοριάς και την A21 Greece</p>
17		<p>19/11/2015 Υλοποιήθηκε το εργαστήριο ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης του Κέντρου Συμβουλευτικής Υποστήριξης Γυναικών Δήμου Φλώρινας στο πλαίσιο της δράσης «Γίνε Αγγελιοφόρος του μηνύματος για την εξάλειψη της βίας κατά των γυναικών». Σκοπός του εργαστηρίου ήταν οι συμμετέχουσες/ντες, μέσω βιωματικών ασκήσεων, να εμπλακούν και να συναισθανθούν την θέση της γυναίκας που υφίσταται βία και πιο συγκεκριμένα τις ανησυχίες, τους φόβους, την αγωνία, την ανασφάλεια, τα αδιέξοδα αλλά και σενάρια εξόδου από την κακοποιητική σχέση. Η ομάδα των Αγγελιοφόρων, ως κοινωνοί του μηνύματος ενάντια στη βία κατά των γυναικών, θα συμμετέχει ενεργά στη δράση ευαισθητοποίησης της ευρύτερης κοινωνίας που θα πραγματοποιηθεί από τα Στελέχη του Κέντρου Συμβουλευτικής Υποστήριξης Γυναικών του Δήμου Φλώρινας στην πλατεία Γ. Μόδη την Τετάρτη 25 Νοεμβρίου στις 11.00, ενόψει της Παγκόσμιας Ημέρας για την Εξάλειψη της Βίας κατά των Γυναικών αλλά και σε επόμενες δράσεις του Κέντρου.</p>
18	23/11/2015	<p>Ο Κοινωνιολόγος του Κέντρου πραγματοποίησε ραδιοφωνική συνέντευξη στο ράδιο Λέχοβο, 97,1 FM και συγκεκριμένα στον δημοσιογράφο Πέτρο Βούζα, σχετικά με την λειτουργία του Κέντρου και τις δράσεις ευαισθητοποίησης ενόψει της Παγκόσμιας Ημέρας για την εξάλειψη της βίας κατά των γυναικών.</p>
19	23/11/2015	<p>Τα Στελέχη του Κέντρου, ύστερα από πρόσκληση του Συλλόγου Γυναικών Αμυνταίου, πραγματοποίησαν ομιλία με θέμα: «Βία κατά των Γυναικών: ένα πρόβλημα πολλές όψεις» στο Πνευματικό Κέντρο Αμυνταίου. Μετά την ομιλία προβλήθηκε η ταινία μικρού μήκους του σκηνοθέτη Γ. Βαρδαρινού "The Noir Project".</p>
20	25/11/2015	<p>Παγκόσμια Ημέρα για την Εξάλειψη της Βίας κατά των Γυναικών: Στην κεντρική πλατεία της Φλώρινας πραγματοποιήθηκε η δράση ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης της τοπικής κοινωνίας για την έμφυλη</p>

		βία. Τα Στελέχη, μαζί με τους Αγγελιοφόρους του μηνύματος για την εξάλειψη της βίας κατά των γυναικών αλλά και τη συνδρομή του ΚΕ.Φ.Ι.ΑΠ Φλώρινας, συνομίλησαν με τους συμπολίτες μας για την κακοποίηση που υφίστανται οι γυναίκες , τους ενημέρωσαν για την λειτουργία του Κέντρου αλλά και για το πώς οι ίδιοι μπορούν να βοηθήσουν στην καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών. Στο τέλος της δράσης πραγματοποιήθηκε πορεία στον πεζόδρομο της Φλώρινας στους κεντρικούς δρόμους της πόλης και στην δημοτική λαϊκή αγορά.
21	27/11/2015	Συμμετοχή του Κέντρου Συμβουλευτικής Υποστήριξης Γυναικών Δήμου Φλώρινας στην ημερίδα με θέμα τις « Πολιτικές Ισότητας των φύλων στην Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας ». Στο πλαίσιο αυτό, ο Κοινωνιολόγος του Κέντρου μας, Καργάκης Ματθαίος παρουσίασε την δραστηριότητα και τα αποτελέσματα του Κέντρου ως πράξη διεξόδου έναντι στη βία κατά των γυναικών.
22	21/12/2015	Στο πλαίσιο της κοινωνικής στήριξης και των κοινωνικών παροχών ενόψει της χριστουγεννιάτικης περιόδου, τα στελέχη του κέντρου εξασφάλισαν για λογαριασμό των ωφελούμενων γυναικών που βρίσκονται σε δύσκολη οικονομική κατάσταση πέντε (5) επιταγές των 50 ευρώ για αγορές από το Σούπερ Μάρκετ «Μασούτης». Τις επιταγές προσέφερε η εταιρία ΕΡΓΟΝ ΑΤΤΕΒΕ του κ. Κωνσταντίνου Ρόμπη, ύστερα από την διαμεσολάβηση του Προέδρου της Δ.Ε. Φλώρινας κ. Νίκου Μουρατίδη. Επίσης σε πέντε (5) ωφελούμενες προσφέρθηκαν παροχές περιποίησης μαλλιών από το Κομμωτήριο της κ. Ελένης Σουμπάση.
23	Μάρτιος 2016	Για τον εορτασμό της Παγκόσμιας Ημέρας της Γυναίκας που συνδιοργάνωσαν ο Δήμος Φλώρινας, η Δημοτική Επιτροπή Ισότητας των Φύλων και το Κέντρο Συμβουλευτικής Υποστήριξης Γυναικών του Δήμου Φλώρινας: 05/03/2016 Η ηθοποιός και μουσική ερμηνεύτρια Μελίνα Μποτέλλη και ο διεθνώς βραβευμένος κιθαρίστας Μιχάλης Σουρβίνος παρουσίασαν στο κοινό της Φλώρινας την παράσταση με τίτλο «Στων κεριών το φως» πλημμυρισμένη από μουσική, ποίηση, τραγούδια και θεατρικούς μονολόγους. 07/003/2016 Η ηθοποιός Φωτεινή Χατζάρα ερμήνευσε την Shirley Valentine του Willy Russell, σε σκηνοθεσία Κωνσταντίνου Μπαμπίλα, μια γυναίκα η οποία εκτός από τον ρόλο της «ντύνεται» και τον ρόλο άλλων εννέα ανθρώπων του περιβάλλοντος της, που άλλοτε την πνίγει και την απογοητεύει κι άλλοτε την απελευθερώνει και την διασκεδάζει! Τέλος, 09/03/2016 η Σοφία Ηλιάδου – Τάχου, καθηγήτρια Ιστορίας της Νεοελληνικής Εκπαίδευσης, παρουσίασε το βιβλίο της με τίτλο «Αγάπη ή Τζιχάντ» στο οποίο μέσω αφηγηματικών ιστοριών διαφόρων γυναικών, η συγγραφέας επιχειρεί να μιλήσει στις ψυχές όσο γίνεται περισσότερων ανθρώπων για το ζήτημα αυτό.
24	02/11/2016	Την Τετάρτη 2 Νοεμβρίου τα Στελέχη του Κέντρου

		συμμετείχαν στην τελετή υποδοχής των πρωτοετών φοιτητών και φοιτητριών της Παιδαγωγικής Σχολής του ΠΑΜ με σκοπό την ενημέρωση των πρωτοετών για τις υπηρεσίες του Κέντρου Συμβουλευτικής Γυναικών.
25	21/11/2016	Υλοποιήθηκε το εργαστήριο ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης του Κέντρου Συμβουλευτικής Υποστήριξης Γυναικών Δήμου Φλώρινας στο πλαίσιο της δράσης « Γίνε Αγγελιοφόρος του μηνύματος για την εξάλειψη της βίας κατά των γυναικών ». Σκοπός του εργαστηρίου ήταν οι συμμετέχουσες/ντες, μέσω βιωματικών ασκήσεων, να εμπλακούν και να συναισθανθούν την θέση της γυναίκας που υφίσταται βία και πιο συγκεκριμένα τις ανησυχίες, τους φόβους, την αγωνία, την ανασφάλεια, τα αδιέξοδα αλλά και σενάρια εξόδου από την κακοποιητική σχέση
26	22/11/2016	Ο Κοινωνιολόγος του Κέντρου πραγματοποίησε ραδιοφωνική συνέντευξη στην ΕΡΑ Φλώρινας και συγκεκριμένα στην δημοσιογράφο Χρύσα Σαπαλίδου, σχετικά με την λειτουργία του Κέντρου και τις δράσεις ευαισθητοποίησης ενόψει της Παγκόσμιας Ημέρας για την εξάλειψη της βίας κατά των γυναικών.
27	23/11/2015	Με αφορμή την 25/11 Παγκόσμια Ημέρα για την Εξάλειψη της Βίας κατά των Γυναικών: Στην Δημοτική Αγορά της Φλώρινας πραγματοποιήθηκε η δράση ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης της τοπικής κοινωνίας για την έμφυλη βία . Τα Στελέχη, μαζί με τους Αγγελιοφόρους του μηνύματος για την εξάλειψη της βίας κατά των γυναικών, συνομίλησαν με τους συμπολίτες μας για την κακοποίηση που υφίστανται οι γυναίκες, τους ενημέρωσαν για την λειτουργία του Κέντρου αλλά και για το πώς οι ίδιοι μπορούν να βοηθήσουν στην καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών.
28	30/11/2016	Συνέντευξη του Κοινωνιολόγου στην ΕΡΤ Κοζάνης για τις επιπτώσεις της Έμφυλης Βίας στις γυναίκες και τα παιδιά.
29	Δεκέμβριος 2016	Στο πλαίσιο της κοινωνικής στήριξης και των κοινωνικών παροχών ενόψει της χριστουγεννιάτικης περιόδου, τα στελέχη του κέντρου εξασφάλισαν για λογαριασμό των 5 ωφελούμενων γυναικών που βρίσκονται σε δύσκολη οικονομική κατάσταση τρόφιμα και υλικά αγαθά από τα καταστήματα της περιοχής.
30	20/02/2017	Σεμινάριο για την υποστήριξη εκπαιδευτικών στην υλοποίηση δράσεων της θεματικής εβδομάδας. Το σεμινάριο για την υποστήριξη εκπαιδευτικών στην υλοποίηση δράσεων της θεματικής εβδομάδας, διοργάνωσαν το Συμβουλευτικό Κέντρο Γυναικών του Δήμου Φλώρινας με τον Συμβουλευτικό Σταθμό Νέων και το Γραφείο Σχολικών Δραστηριοτήτων της ΔΔΕ Φλώρινας. Κατά τη διάρκεια του σεμιναρίου, ο κοινωνιολόγος του Κέντρου μας παρουσίασε μερικές από

		<p>τις βασικές κοινωνιολογικές έννοιες, αναφορικά με τις έμφυλες ταυτότητες και την κοινωνική θεωρία που σχετίζεται με αυτές. Στη συνέχεια, η κοινωνιολόγος και υπεύθυνη του ΣΣΝ, κ. Άννα Μπαφίτη, αναφέρθηκε στη μεθοδολογία και στον τρόπο πραγμάτωσης της συγκεκριμένης ενότητας στη θεματική εβδομάδα, καθώς και στις βασικές αρχές για την προσέγγιση των θεμάτων φύλου στο σχολικό πλαίσιο. Στο τρίτο μέρος του σεμιναρίου, οι εκπαιδευτικοί κλήθηκαν μέσω ειδικά σχεδιασμένου υλικού ευαισθητοποίησης, να αξιολογήσουν και να αναθεωρήσουν τα «κληρονομημένα» στερεότυπα και να προσεγγίσουν τις διαφυλικές διαφορές, όχι ως χαρακτηριστικά υπεροχής του ενός φύλου έναντι του άλλου, αλλά ως ατομικές διαφορές. Το σεμινάριο πραγματοποιήθηκε στο χώρο του Συμβουλευτικού Κέντρου Γυναικών με σκοπό την επιμόρφωση των εκπαιδευτικών, καθώς είναι αυτοί που μπορούν να διαδραματίσουν καθοριστικό ρόλο στην εφαρμογή τέτοιου είδους δραστηριοτήτων ευαισθητοποίησης μέσα στις τάξεις, ως μέσο πρωτογενούς πρόληψης της έμφυλης βίας, της βίας στις σχέσεις και της βίας μεταξύ ερωτικών συντρόφων.</p>
31	14/05/2017	<p>Εκδήλωση για τη Γιορτή της Μητέρας. Με αφορμή την Γιορτή της Μητέρας την Κυριακή 14 Μαΐου, είμασταν ομιλητές στην εκδήλωση που διοργάνωσε ο Σύλλογος Θεσσαλών Φλώρινας με σκοπό να τιμήσει την Γυναίκα Μητέρα. Κατά την διάρκεια της εκδήλωσης υπήρξαν επίσης αναγνώσεις ποιημάτων και ευχάριστες μελωδίες καθώς και η παρουσίαση του βιβλίου της Έρης Μαυρογιάννη «Όπου η ζωή... στο κόκκινο».</p>
32	Μάιος 2017	<p>Δράσεις του ΣΚΓ στα σχολεία της Δ.Δ.Ε Φλώρινας στο πλαίσιο της Θεματικής Εβδομάδας. Ολοκληρώθηκαν από τα Στελέχη του Συμβουλευτικού Κέντρου Γυναικών του Δήμου Φλώρινας οι δράσεις πρόληψης και ευαισθητοποίησης μαθητών και μαθητριών, στο πλαίσιο της θεματικής εβδομάδας «Σώμα και Ταυτότητα», στα σχολεία της Διεύθυνσης Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Φλώρινας. Οι παρεμβάσεις αφορούσαν τη θεματική ενότητα «Έμφυλες Ταυτότητες» και πραγματοποιήθηκαν με τη μορφή εργαστηρίου, στο 2ο και 3ο Γυμνάσιο Φλώρινας, στο Εσπερινό Γυμνάσιο Φλώρινας και στο Γυμνάσιο Βεύης. Το πρόγραμμα σχεδιάστηκε με σκοπό να συνεισφέρει στην αποδόμηση των στερεοτύπων των φύλων, να προάγει τη δημιουργία υγιών σχέσεων μεταξύ των φύλων και να ευαισθητοποιήσει τους μαθητές και τις μαθήτριες στο θέμα της έμφυλης βίας. Βασική αρχή του προγράμματος υπήρξε η ισότητα και τα δικαιώματα των φύλων. Το υλικό που χρησιμοποιήθηκε ήταν εγκεκριμένο από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής και σχεδιασμένο ειδικά για την συγκεκριμένη ηλικιακή ομάδα.</p>

33	24/11/2017	Συνέντευξη στο ραδιόφωνο της ΕΡΤ-ΕΡΑ Φλώρινας της ψυχολόγου και του κοινωνιολόγου του κέντρου, στη δημοσιογράφο Χρύσα Σαπαλίδου, κατά τη διάρκεια της οποίας μίλησαν για την παγκόσμια ημέρα κατά της βίας των γυναικών, τις υπηρεσίες του κέντρου και τις δράσεις του.
34	25/11/2017	Στο πλαίσιο της ευαισθητοποίησης για τη βία κατά των γυναικών και των εκδηλώσεων που πραγματοποιούνται σε όλη την Ελλάδα, το δημαρχείο Φλώρινας έχει φωταγωγήθηκε σε πορτοκαλί χρώμα, το χρώμα που έχει καθιερωθεί από τον ΟΗΕ για τον σκοπό αυτό.
35	25/11/2017	Δράση ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης της τοπικής κοινωνίας – street work αναφορικά με τη βία κατά των γυναικών, διοργάνωσε σήμερα το Συμβουλευτικό Κέντρο Γυναικών του Δήμου Φλώρινας, στην κεντρική πλατεία της πόλης. Η δράση πραγματοποιήθηκε από τα στελέχη και τους εθελοντές του Κέντρου, στο πλαίσιο της Παγκόσμιας Ημέρας για την εξάλειψη της βίας κατά των γυναικών, με διανομή έντυπου υλικού για την ενδοοικογενειακή βία καθώς και των υπηρεσιών του Κέντρου.
36	14/12/2017	Ενημερωτική ομιλία με θέμα την « Έμφυλη Βία: Ένα πρόβλημα – Πολλές όψεις » στην Παιδαγωγική Σχολή του Πανεπιστημίου Δυτική Μακεδονίας.
37	22/02/2018	Ενημέρωση στην Γ' τάξη του 3 ^{ου} Γυμνασίου για τις Έμφυλες Ταυτότητες στο πλαίσιο της Θεματικής Εβδομάδας.
38	08/03/2018	Αποστολή Δελτίου Τύπου ΣΚ για την Παγκόσμια Ημέρα της Γυναίκας σε τοπικά ΜΜΕ.
39	24/04/2018	Ενημέρωση για τις νέες υπηρεσίες του Συμβουλευτικού Κέντρου Γυναικών- Βιωματικό εργαστήριο για την έμφυλη βία στους εκπαιδευόμενους του Α' και Β' κύκλου του Σχολείου Δεύτερης Ευκαιρίας Φλώρινας
40	09/05/2018	Ενημέρωση για τις νέες υπηρεσίες του Συμβουλευτικού Κέντρου Γυναικών- Βιωματικό εργαστήριο για την έμφυλη βία στους εκπαιδευόμενους του Α' και Β' κύκλου του Σχολείου Δεύτερης Ευκαιρίας Αμυνταίου
41	16/05/2018	Ευαισθητοποίηση και ενημέρωση για τα έμφυλα στερεότυπα στο πλαίσιο της Θεματικής Εβδομάδας στο Ενιαίο Ειδικό Επαγγελματικό Γυμνάσιο Λύκειο Φλώρινας. Βασική αρχή του προγράμματος υπήρξε η ισότητα και τα δικαιώματα των φύλων. Το υλικό που χρησιμοποιήθηκε ήταν εγκεκριμένο από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής και σχεδιασμένο για την συγκεκριμένη ηλικιακή ομάδα.

4.2.5. Δικτυώσεις με συνεργαζόμενους Φορείς

Για την υποστήριξη των ωφελούμενων γυναικών τα Στελέχη του Συμβουλευτικού Κέντρου Γυναικών Δήμου Φλώρινας πραγματοποίησαν δικτυώσεις με κοινωνικούς φορείς και υπηρεσίες της περιοχής.

Η δημιουργία δικτύου συνεργαζόμενων φορέων σε τοπικό αλλά και περιφερειακό επίπεδο είναι αναγκαία για την εξασφάλιση μιας συνέχειας στην φροντίδα και υποστήριξη των γυναικών που απευθύνονται στο ΣΚ. Με αυτόν τον τρόπο καλύπτονται ανάγκες και αιτήματα ψυχοκοινωνικής υγείας, παρέχεται πληροφόρηση για επιπλέον υπηρεσίες άλλων φορέων ώστε να υπάρχει μια ολιστική στήριξη των γυναικών, αναπτύσσονται και διαδίδονται μέσω της συνεργασίας των στελεχών οι καλές πρακτικές που εφαρμόζουν οι φορείς που στην πλειοψηφία του αφορούν στο δημόσιο τομέα.

Στον παρακάτω πίνακα (Πίνακας 4) αναφέρονται οι φορείς όπως καταγράφηκαν κατά την έρευνα στα αρχεία του ΣΚ.

Πίνακας 4 Δικτυώσεις του ΣΚΓ Δήμου Φλώρινας με Κοινωνικούς Φορείς

A/A	Όνομασία Φορέα
1	Κέντρο Κοινωνικής Πρόνοιας Κεντρικής Μακεδονίας «Άγιος Παντελεήμων»
2	Κ.Ε.Κ. Άλμα Ζωής
3	Αστυνομικό Τμήμα Φλώρινας
4	Βοήθεια στο Σπίτι Φλώρινας
5	Βοήθεια στο Σπίτι Αετού
6	Βοήθεια στο σπίτι Αμυνταίου
7	Γενικό Νοσοκομείο Φλώρινας «Ελένη Δημητρίου»
8	Γενικό Φιλόπρωχο Ταμείο Ιεράς Μητρόπολης Φλώρινας, Πρεσπών και Εορδαίας
9	Γραμματεία Πρωτοδικείου Φλώρινας
10	Γραφείο Σχολικών Δραστηριοτήτων ΔΔΕ Φλώρινας
11	Γραφείο Σχολικών Συμβούλων ΔΔΕ Φλώρινας 3ης Εκπαιδ. Περ. Φλώρινας
12	ΔΔΕ Φλώρινας
13	Δήμος Φλώρινας
14	ΔΙΕΚ Φλώρινας
15	Δικηγορικός Σύλλογος Φλώρινας
16	Δ/ση Δημόσιας Υγείας και Πρόνοιας Φλώρινας
17	Εισαγγελία Πρωτοδικών Φλώρινας
18	Ελεονώρα Μπέσσα Δικηγόρος

19	Ενιαίο Επαγγελματικό Ειδικό Γυμνάσιο Λύκειο Φλώρινας
20	Επιμελητήριο Φλώρινας
21	Εργατικό Κέντρο Φλώρινας
22	ΕΡΤ Φλώρινας
23	Εσπερινό Επαγγελματικό Λύκειο Φλώρινας
24	Εσπερινό Λύκειο Φλώρινας
25	Η γειτονιά μας – Κλινική
26	Ιερά Μητρόπολη Φλώρινας, Πρεσπών και Εορδαίας
27	Κ.Ε.Κ. ΙΜΟΑ
28	Κ.Α.Π.Η Δήμου Φλώρινας
29	Κέντρο Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών Δήμου Φλώρινας
30	ΚΔΑΠ ΜΕΑ Δήμου Φλώρινας
31	ΚΕ.Δ.Δ.Υ. Φλώρινας
32	Κ.Ε.Κ. Διάυλος
33	Κέντρο Κοινότητας Αμυνταίου
34	Κέντρο Κοινότητας Δήμου Κοζάνης
35	Κέντρο Κοινωνικής Πρόνοιας Κεντρικής Μακεδονίας
36	Κέντρο Κοινωνικής Πρόνοιας Δυτικής Μακεδονίας
37	Κέντρο Κοινωνικής Πρόνοιας Ηπείρου
38	Κέντρο Πρόληψης των Εξαρτήσεων και Προαγωγής της Ψυχοκοινωνικής Υγείας Φλώρινας
39	Κέντρο Στήριξης των Γυναικών «Σωσάνα»
40	Κέντρο Φυσικής Ιατρικής και Αποκατάστασης Φλώρινας (ΚΕ.Φ.Ι.ΑΠ.)
41	ΚΕΠ Περάσματος
42	ΚΕ.ΣΥ.Π. - Κέντρο Συμβουλευτικής και Προσανατολισμού ΔΔΕ Φλώρινας
43	Κ.Η.Φ.Η Κέντρο Ημερήσιας Φροντίδας Ηλικιωμένων Δήμου Φλώρινας
44	Κλινική Οικονόμου – Ψυχιατρική Κλινική
45	Κοινωνική Υπηρεσία Γενικού νοσοκομείου Φλώρινας
46	Κοινωνικό Παντοπωλείο Δήμου Αμυνταίου
47	Κοινωφελής Επιχείρηση Δήμου Φλώρινας
48	Λύκειο Ελληνίδων Φλώρινας
49	ΟΑΕΔ – Οργανισμός Ανθρώπινου Εργατικού Δυναμικού Φλώρινας
50	Περιφερειακή Ενότητα Φλώρινας
51	Πολιτιστικός Σύλλογος Γυναικών Δροσοπηγής
52	Δ/ση Κοινωνικής Προστασίας, Παιδείας, Πολιτισμού και Τουρισμού Δήμου Φλώρινας
53	Σύλλογος Γονέων και Κηδεμόνων Παιδιών με Αναπηρία Φλώρινας
54	Σύλλογος Θεσσαλών και Φίλων Φλώρινας
55	Συμβουλευτικός Σταθμός Νέων ΔΔΕ Φλώρινας
56	Σχολείο Δεύτερης Ευκαιρίας (ΣΔΕ) Φλώρινας
57	Σχολή Καλών Τεχνών ΤΕΕΤ Φλώρινας
58	Σύλλογος Γυναικών «Το σπίτι της Γυναίκας»
59	Υπεραστικό ΚΤΕΛ Φλώρινας
60	Υπηρεσίας Επιμελητών Ανηλίκων- Δικαστήριο Ανηλίκων Φλώρινας
61	Φοιτητικός Σύλλογος Νηπιαγωγών Φλώρινας ΠΔΜ
62	Ψυχιατρικό Τμήμα Γενικού Νοσοκομείου Φλώρινας
63	Σχολική Σύμβουλος 14ης Περιφέρειας Προσχολικής Αγωγής
64	3ο Γυμνάσιο Φλώρινας

4.3 Ανάλυση δεδομένων

Έπειτα από την καταγραφή του αρχειακού υλικού το οποίο αποτέλεσε το πεδίο της έρευνας, ακολουθήθηκε η κωδικοποίηση του μέσω εννοιολογικών και συγκεκριμένα, μέσω σημασιολογικών κωδίκων. Έτσι, παρακάτω παρουσιάζονται οι πίνακες κατάταξης των κωδίκων, αρχικά αυτών που σχηματιστήκαν από τις συνεδρίες βάσει των αιτημάτων των ωφελούμενων γυναικών, στη συνέχεια οι κώδικες των δράσεων ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης, και τέλος οι κώδικες των φορέων με τους οποίους έχει πραγματοποιηθεί η δικτύωση.

Κώδικες Συνεδριών Συμβουλευτικής (αντιστοιχία A/A με πίνακα 2)			
A/A	Κατηγορία κώδικα	Πλήθος	Ποσοστό %
1	Ψυχολογικός κώδικας	580	56 %
2	Κοινωνικός κώδικας	393	37%
3	Εργασιακός κώδικας	53	5%
4	Νομικός κώδικας	17	2%
Σύνολο		1.043	100%

Στον παραπάνω πίνακα είναι ιεραρχημένοι οι τέσσερις (4) κώδικες που εντοπίστηκαν από το είδος της κάθε συνεδρίας. Όπως διακρίνεται, ο κώδικας που εμφανίζεται τις περισσότερες φορές είναι ο ψυχολογικός κώδικας σε ποσοστό 56%, που φανερώνει το πρωταρχικό αίτημα των γυναικών που αποζητούν υποστήριξη με τον κοινωνικό κώδικα να ακολουθεί με ποσοστό 37%. Οι δύο αυτοί κώδικες κυριαρχούν καθώς μαζί συγκεντρώνουν το 93%. Τόσο ο εργασιακός κώδικας όσο και ο νομικός κώδικας βρίσκονται σε εξαιρετικά χαμηλά ποσοστά, 5% και 2% αντίστοιχα. Η εξήγηση μπορεί να δοθεί από το γεγονός πως η εργασιακή υποστήριξη είναι σχετικά νέα υπηρεσία, ενώ η νομική συμβουλευτική δεν πραγματοποιείται καθώς δεν υπάρχει κατάλληλο στέλεχος για να την καλύψει.

Στην συνέχεια ακολουθεί ο πίνακας των κωδικών που εντοπίστηκαν από τις δράσεις ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης του Συμβουλευτικού Κέντρου.

Κώδικες Δράσεων Ενημέρωσης - Ευαισθητοποίησης (αντιστοιχία Α/Α με πίνακα 3)			
A/A	Κατηγορία κώδικα	A/A	Κατηγορία κώδικα
1	Ενημερωτικός, έμφυλος, συμμετοχικός, εκπαιδευτικός, σχολικός, ευαισθητοποίησης, συμβουλευτικός	22	Ενημερωτικός, εταιρικός, θεσμικός
2	Ενημερωτικός, Συμμετοχικός, συνεργατικός	23	Πολιτιστικός, ενημερωτικός, έμφυλος, ευαισθητοποίησης, ψυχαγωγικός, θεατρικός, συνεργατικός, θεσμικός, ιστορικός
3	Ενημερωτικός, Συμμετοχικός, συνεργατικός	24	Ενημερωτικός, εκπαιδευτικός
4	Υποστηρικτικός, συνεργατικός	25	Ενημερωτικός, εκπαιδευτικός, συμβουλευτικός, ευαισθητοποίησης, έμφυλος, συνεργατικός
5	Ενημερωτικός, πολιτιστικός,	26	Ενημερωτικός, ραδιοφωνικός –ΜΜΕ, έμφυλος, ευαισθητοποίησης
6	Νομικός, ενημερωτικός, θεσμικός, εορταστικός, έμφυλος, ιατρικός, συνεργατικός	27	Ευαισθητοποίησης, ενημερωτικός, έμφυλος, συνεργατικός
7	Εκπαιδευτικός, ενημερωτικός, εορταστικός, έμφυλος, κινηματογραφικός, σχολικός, πολιτιστικός, συνεργατικός, ευαισθητοποίησης, ψυχαγωγικός	28	Ενημερωτικός, ραδιοφωνικός –ΜΜΕ, έμφυλος
8	Εκπαιδευτικός, έμφυλος, ενημερωτικός, σχολικός, ευαισθητοποίησης, συμβουλευτικός	29	Υποστηρικτικός, εταιρικός, συνεργατικός, θεσμικός
9	Συνεργατικός, υποστηρικτικός, εταιρικός	30	Εκπαιδευτικός, συμβουλευτικός, έμφυλος, ευαισθητοποίησης, συνεργατικός, ενημερωτικός
10	Πολιτιστικός, ευαισθητοποίησης, συνεργατικός	31	Πολιτιστικός, ενημερωτικός, έμφυλος, ευαισθητοποίησης, συμβουλευτικός
11	Ενημερωτικός, ραδιοφωνικός –ΜΜΕ	32	Σχολικός, εκπαιδευτικός, ενημερωτικός, έμφυλος, ευαισθητοποίησης, συνεργατικός
12	Συμβουλευτικός, ευαισθητοποίησης, σχολικός, εκπαιδευτικός,	33	Ενημερωτικός, ραδιοφωνικός –ΜΜΕ, ευαισθητοποίησης
13	Υποστηρικτικός, συνεργατικός, ιεραρχικός,	34	Ευαισθητοποίησης, εορταστικός, πολιτιστικός, χρωματικός
14	Ενημερωτικός, συμβουλευτικός, ευαισθητοποίησης	35	Ενημερωτικός, συνεργατικός, ευαισθητοποίησης,
15	Ενημερωτικός, Έμφυλος, ευαισθητοποίησης, ραδιοφωνικός –ΜΜΕ	36	Εκπαιδευτικός, ενημερωτικός, ευαισθητοποίησης, έμφυλος, συμβουλευτικός
16	Ευαισθητοποίησης, ενημερωτικός, συνεργατικός, έμφυλος	37	Σχολικός, Εκπαιδευτικός, ενημερωτικός, ευαισθητοποίησης, έμφυλος, συμβουλευτικός
17	Ενημερωτικός, ευαισθητοποίησης, συμβουλευτικός, εκπαιδευτικός, συνεργατικός	38	Ενημερωτικός
18	Ενημερωτικός, ραδιοφωνικός -ΜΜΕ	39	Σχολικός, Εκπαιδευτικός, ενημερωτικός, ευαισθητοποίησης, έμφυλος, συμβουλευτικός
19	Ενημερωτικός, εκπαιδευτικός,	40	Σχολικός, Εκπαιδευτικός, ενημερωτικός,

	συμβουλευτικός, ευαισθητοποίησης, έμφυλος, πολιτιστικός, κινηματογραφικός, ψυχαγωγικός		ευαισθητοποίησης, έμφυλος, συμβουλευτικός
20	Ευαισθητοποίησης, ενημερωτικός, έμφυλος, συνεργατικός	41	Σχολικός, Εκπαιδευτικός, ενημερωτικός, ευαισθητοποίησης, έμφυλος, συμβουλευτικός
21	Ενημερωτικός, συμβουλευτικός, έμφυλος		

Στις δράσεις λοιπόν, όπως δείχνει ο πίνακας παρακάτω, εντοπίστηκαν είκοσι δύο (22) διαφορετικοί κώδικες με τον ενημερωτικό κώδικα να προηγείται σε ποσοστό 18,8% , τον κώδικα ευαισθητοποίησης να ακολουθεί με ποσοστό 14,4% και τον έμφυλο κώδικα να συγκεντρώνει 12,2%. Είναι φανερό πως οι περισσότερες δράσεις του Συμβουλευτικού Κέντρου είχαν ενημερωτικό χαρακτήρα σχετικά με την βία των γυναικών. Ο συνεργατικός κώδικας κατέχει ένα επίσης μεγάλο ποσοστό 10% και φανερώνει πως οι δράσεις αυτές υλοποιήθηκαν σε συνεργασία και με άλλους φορείς πέρα από το Συμβουλευτικό Κέντρο. Σημαντικό μέρος των δράσεων φαίνεται να σχετίζονταν με εκπαιδευτικούς, συμβουλευτικούς σκοπούς και λιγότερο με πολιτιστικούς, εορταστικούς ή ψυχαγωγικούς.

Κώδικες Δράσεων Ενημέρωσης - Ευαισθητοποίησης (αντιστοιχία A/A με πίνακα 3)			
A/A	Κατηγορία κώδικα	Πλήθος	Ποσοστό %
1	Ενημερωτικός κώδικας	34	18,8 %
2	Κώδικας ευαισθητοποίησης	26	14,4 %
3	Έμφυλος κώδικας	22	12,2 %
4	Συνεργατικός κώδικας	18	10 %
5	Συμβουλευτικός κώδικας	15	8,3 %
6	Εκπαιδευτικός κώδικας	15	8,3 %
7	Σχολικός Κώδικας	9	5 %
8	Πολιτιστικός κώδικας	7	3,8 %
9	Ραδιοφωνικός κώδικας - MME	6	3,3 %
10	Υποστηρικτικός κώδικας	4	2,2 %
11	Θεσμικός κώδικας	4	2,2 %
12	Συμμετοχικός κώδικας	3	1,6 %
13	Εορταστικός κώδικας	3	1,6 %
14	Εταιρικός κώδικας	3	1,6 %
15	Ψυχαγωγικός κώδικας	3	1,6 %
16	Κινηματογραφικός κώδικας	2	1,1 %
17	Κώδικας ιεραρχίας	1	0,5 %
18	Ιστορικός κώδικας	1	0,5 %
19	Νομικός κώδικας	1	0,5 %
20	Ιατρικός κώδικας	1	0,5 %
21	Χρωματικός κώδικας	1	0,5 %
22	Θεατρικός κώδικας	1	0,5 %
Σύνολο		180	100 %

Ακολούθως, οι ανάλυση των φορέων δικτύωσης με σκοπό τον εντοπισμό κωδικών που φανερώνουν τα ποιοτικά τους χαρακτηριστικά παρουσιάζεται παρακάτω:

Κώδικες Φορέων Δικτύωσης (αντιστοιχία Α/Α με πίνακα 4)			
Α/Α	Κατηγορία κώδικα	Α/Α	Κατηγορία κώδικα
1	Προνοιακός, υποστηρικτικός	33	προνοιακός, υποστηρικτικός
2	Εκπαιδευτικός, εργασιακός	34	προνοιακός, υποστηρικτικός
3	Προστασίας	35	προνοιακός, υποστηρικτικός
4	Υποστηρικτικός, προνοιακός	36	προνοιακός, υποστηρικτικός
5	Υποστηρικτικός, προνοιακός	37	προνοιακός, υποστηρικτικός
6	Υποστηρικτικός, προνοιακός	38	προνοιακός, υποστηρικτικός
7	Υποστηρικτικός, προνοιακός, νοσοκομειακός	39	Υποστηρικτικός, έμφυλος
8	Θρησκευτικός, Προνοιακός	40	προνοιακός, υποστηρικτικός, νοσοκομειακός
9	Δικαστικός, προστασίας	41	υποστηρικτικός
10	Εκπαιδευτικός, σχολικός	42	Εργασιακός, εκπαιδευτικός
11	Εκπαιδευτικός, σχολικός	43	προνοιακός, υποστηρικτικός
12	Εκπαιδευτικός, σχολικός	44	προνοιακός, υποστηρικτικός
13	Θεσμικός	45	προνοιακός, υποστηρικτικός, νοσοκομειακός
14	Εκπαιδευτικός, εργασιακός,	46	προνοιακός, υποστηρικτικός
15	Δικαστικός, υποστηρικτικός, προστασίας	47	, θεσμικός
16	Υποστηρικτικός, προνοιακός	48	Πολιτιστικός
17	Δικαστικός, υποστηρικτικός, προστασίας	49	Εργασιακός, εκπαιδευτικός, υποστηρικτικός,
18	Δικαστικός, υποστηρικτικός,	50	Θεσμικός
19	Εκπαιδευτικός, σχολικός, εργασιακός	51	Πολιτιστικός, έμφυλος
20	Εργασιακός	52	Προνοιακός, υποστηρικτικός,
21	Εργασιακός	53	Προνοιακός
22	Ενημερωτικός	54	Πολιτιστικός
23	Εκπαιδευτικός, σχολικός	55	Εκπαιδευτικός
24	Εκπαιδευτικός, σχολικός	56	Εκπαιδευτικός, σχολικός
25	Υποστηρικτικός, Προνοιακός	57	Εκπαιδευτικός, πολιτιστικός
26	Θρησκευτικός, Προνοιακός	58	Πολιτιστικός, έμφυλος
27	Εκπαιδευτικός, εργασιακός,	59	Υποστηρικτικός
28	Υποστηρικτικός, Προνοιακός	60	Δικαστικός, προστασίας
29	Εκπαιδευτικός, Υποστηρικτικός, Προνοιακός	61	Εκπαιδευτικός
30	Υποστηρικτικός, Προνοιακός, Εκπαιδευτικός	62	Προνοιακός, νοσοκομειακός, υποστηρικτικός
31	Εκπαιδευτικός, προνοιακός, υποστηρικτικός	63	Εκπαιδευτικός
32	Εκπαιδευτικός, εργασιακός,	64	Εκπαιδευτικός, σχολικός

Από την παραπάνω ανάλυση προκύπτουν δεκατρείς (13) κώδικες με σημαντικότερους τον υποστηρικτικό κώδικα 25%, στην συνέχεια τον προνοιακό κώδικα 27% και τρίτο τον εκπαιδευτικό κώδικα 16,9%. Έτσι, είναι φανερό πως ο χαρακτήρας των κυριότερων φορέων που έχει επιλέξει το προσωπικό του ΣΚ να πραγματοποιήσει δικτύωση, σχετίζεται με προνοιακές υποστηρικτικές και εκπαιδευτικές δομές. Ακολουθούν δομές που σχετίζονται με την εργασία και την προστασία των ωφελούμενων γυναικών (εργασιακός κώδικας 7.2 %, κώδικας προστασίας 4%, δικαστικός κώδικας 4% κλπ). Οι λιγότερες δικτυώσεις όπως φανερώνεται από τους κώδικες που εντοπίστηκαν σχετίζονται με θρησκευτικές και ενημερωτικές δομές (θρησκευτικός κώδικας 1,6% και ενημερωτικός 0,8%). Συγκεντρωτικά οι κώδικες φορέων δικτύωσης παρακάτω:

Κώδικες Φορέων Δικτύωσης (αντιστοιχία Α/Α με πίνακα 4)			
A/A	Κατηγορία κώδικα	Πλήθος	Ποσοστό %
1	Υποστηρικτικός Κώδικας	31	25 %
2	Προνοιακός Κώδικας	27	21,7 %
3	Εκπαιδευτικός Κώδικας	21	16,9 %
4	Εργασιακός κώδικας	9	7,2 %
5	Σχολικός Κώδικας	8	6,4 %
6	Κώδικας προστασίας	5	4 %
7	Δικαστικός κώδικας	5	4 %
8	Πολιτιστικός κώδικας	5	4 %
9	Νοσοκομειακός	4	3,2%
10	Θεσμικός κώδικας	3	2,4 %
11	Έμφυλος κώδικας	3	2,4 %
12	Θρησκευτικός κώδικας	2	1,6 %
13	Ενημερωτικός	1	0,8 %
Σύνολο		124	100 %

Αποτελέσματα - Συζήτηση

Η βία κατά των γυναικών, και ιδιαίτερα κάποιες εκφάνσεις της, είναι ένα από τα σοβαρότερα είδη τραύματος, με βαρύτερες επιπτώσεις για την ψυχική και σωματική υγεία των γυναικών. Οι γυναίκες που υφίστανται βία πολύ δύσκολα αποδέχονται την κατάσταση που βιώνουν ως αναστρέψιμη, φοβούνται να μιλήσουν για αυτή, πόσο μάλλον να ζητήσουν βοήθεια και ψυχολογική υποστήριξη. Η ίδια η βία κατά των γυναικών, ως προϊόν διαπραγμάτευσης, συχνά αποσιωπάται ακόμα και από τα κυρίαρχα συστήματα λόγου, ακόμα και έμμεσα στα επιστημονικά πλαίσια. Λίγες έρευνες έχουν γίνει όσον αφορά τον ελλαδικό χώρο, για αυτό και η ελληνική βιβλιογραφία είναι αρκετά περιορισμένη σε σχέση με την ξένη.

Η φεμινιστική θεωρία αποδίδει την βία προς τις γυναίκες στην διαχρονικά σταθερή υποτίμησή των γυναικών μέσα στην κοινωνία, που σχετίζεται άμεσα με την κοινωνική κατασκευή του κοινωνικού φύλου των γυναικών. Η έννοια του κοινωνικού φύλου, όμως, σε αντίθεση με αυτή του βιολογικού, είναι ιδιαιτέρως ευρεία και σύνθετη. Ο διαχωρισμός του βιολογικού με το κοινωνικό φύλο, παρότι δυσδιάκριτος, είναι απαραίτητος στη μελέτη του φύλου για να καταφέρει να δείξει την κοινωνική αυτή ανισότητα εις βάρος των γυναικών.

Στα κεφάλαια που προηγήθηκαν επισημάνθηκαν τα σημεία που περιθωριοποιούν ή υποβιβάζουν τη γυναικεία κοινωνική εμπειρία. Η μητρότητα, που τόσο εξυψώνεται, αποτελεί τόπο ισχυρών κανονιστικών επιταγών, η εργασία λειτουργεί σε μεγάλο βαθμό με γνώμονα την ανδρική εμπειρία και η οικιακή σφαίρα δράσης παραμένει καθήκον των γυναικών. Επίσης, ο συνδυασμός πολλαπλών ρόλων συνοδεύεται τόσο από θετικά όσο και από αρνητικά αποτελέσματα. Όλα αυτά συνολικά, αποτελούν μία σημαντική παράμετρο του τρόπου, με τον οποίο πραγματώνονται και εξηγούνται ζητήματα της ψυχικής υγείας των γυναικών καθώς και της πλειοψηφικής τους αντιπροσώπευσης σε διάφορα θεραπευτικά πλαίσια.

Επιπλέον, η βία όμως προς τις γυναίκες είδαμε πως σχετίζεται και με τον τρόπο που το γυναικείο σώμα πραγματώνεται υπό το πρίσμα της ψυχικής υγείας στις δυτικές κοινωνίες και ελέγχεται. Ένας έλεγχος που εντοπίζεται ταυτόχρονα σε ενδοψυχικές, διαπροσωπικές, κοινωνικές και μεταδομικές δυναμικές, ενώ παίρνει μορφές, όπως αυτή της ιατρικοποίησης ή της αντικειμενοποίησης.

Βάσει των παραπάνω, παρουσιάστηκε η φεμινιστική θεραπεία ως μέσο/ εργαλείο επίτευξης της συμβουλευτικής διαδικασίας, κατάλληλο για χρήση προς την πληθυσμιακή αυτή ομάδα που βασανίζεται, υφίσταται διάκριση και περιθωριοποίησή, προσωπική η κοινωνική, αυτή, των κακοποιημένων γυναικών,

Στην πράξη, η φεμινιστική συμβουλευτική φάνηκε πως δεν είναι μία θεραπευτική προσέγγιση με την προσθήκη μόνο της επίγνωσης του παράγοντα φύλου, αλλά μία βαθιά επίγνωση του τρόπου, με τον οποίο κατανοείται και πραγματώνεται η ενδυνάμωση στην υποβιβασμένη/ κακοποιημένα γυναίκα. Έτσι, προέκυψαν και οι θεραπευτικοί στόχοι της προσέγγισης αυτής: η εκτίμηση της διαφορετικότητας, η κοινωνική αλλαγή, η ισότητα, η ενδυνάμωση των γυναικών μέσω της εξισορρόπησης θηλυκών και αρσενικών χαρακτηριστικών και η ανάπτυξη της εμπιστοσύνης στον εαυτό.

Έτσι, μπορούμε να πούμε πως οι αρχές της φεμινιστικής θεραπείας ενταγμένες στη θεραπευτική σχέση αποτελούν έναν ισχυρό, κοινό παράγοντα της αποτελεσματικής συμβουλευτικής θεραπείας των γυναικών (θυμάτων βίας) στην οποία σημαντικό ρόλο παίζουν τόσο η/ο σύμβουλος όσο και η συμβουλευόμενη. Τα κυριότερα στοιχεία, τα οποία επιδρούν αποτελεσματικά είναι η εν συναίσθηση και η κατανόηση της εμπειρίας των γυναικών, η ισοτιμία στην συμβουλευτική δυάδα, η ασφάλεια του χώρου, η μη κριτική στάση και η θετική ανατροφοδότηση.

Επομένως η λειτουργία των Συμβουλευτικών Κέντρων αποτελεί μέρος ενός ολοκληρωμένου Δικτύου υπηρεσιών πρόληψης και αντιμετώπισης της έμφυλης βίας ή/και των πολλαπλών διακρίσεων κατά των γυναικών όπου μπορεί και εφαρμόζεται όλο το παραπάνω φεμινιστικό πλαίσιο. Η συμβουλευτική διαδικασία πραγματοποιείται με την οπτική του φύλου ανεξάρτητα από το είδος της υποστήριξης. Τόσο η ψυχολογική όσο η κοινωνική και νομική συμβουλευτική υπακούει στις αρχές της φεμινιστικής θεραπείας.

Επιπλέον, φάνηκε από την ανάλυση του αρχειακού υλικού και τους σημασιολογικούς κώδικες που προέκυψαν, πως και οι υπόλοιπες ενέργειες που πραγματοποιούνται από τα στελέχη του Συμβουλευτικού Κέντρου αναδεικνύουν την οπτική του φύλου, καθώς τόσο οι δράσεις ενημέρωσης – ευαισθητοποίησης, όσο και οι δικτυώσεις με υποστηρικτικούς φορείς, στοχεύουν στην αλλαγή στάσεων αναφορικά με την θέση των γυναικών στην κοινωνία, την εξάλειψη των έμφυλων στερεοτύπων και των

διακρίσεων εις βάρος των γυναικών. Επίσης, στοχεύουν στην ουσιαστική υποστήριξη των γυναικών μέσω του υποστηρικτικού δικτύου που έχει δημιουργηθεί και ενστερνίζεται και αυτό τις φεμινιστικές αρχές.

Έτσι, καταλήγουμε στα αποτελέσματα που προκύπτουν από τη λειτουργία του Συμβουλευτικού Κέντρου και είναι τα ακόλουθα:

1. Η δυνατότητα της πρόσβασης κάθε γυναίκας που έχει ανάγκη σε υπηρεσίες αντιμετώπισης περιστατικών έμφυλης βίας ή/και πολλαπλών διακρίσεων, ανώνυμα.
2. Η αντιμετώπιση του συμβάντος έμφυλης βίας ή/και πολλαπλών διακρίσεων που θέλει να συζητήσει κάθε γυναίκα.
3. Η δωρεάν παροχή υπηρεσιών άμεσης αρωγής προς τις γυναίκες- θύματα έμφυλης βίας ή/και πολλαπλών διακρίσεων, σε θέματα ενημέρωσης/εξειδικευμένης πληροφόρησης, κοινωνικής, ψυχολογικής, εργασιακής και νομικής στήριξης, προκειμένου να αντιμετωπίσουν τη βίαιη συμπεριφορά ή/και τις πολλαπλές διακρίσεις, καθώς και τις επιπτώσεις τους.
4. Η υλοποίηση δράσεων πρόληψης, δικτύωσης και ενημέρωσης/ευαισθητοποίησης κρίσιμης σημασίας για την ανάδειξη του ζητήματος της έμφυλης βίας όλων των μορφών ή/και των πολλαπλών διακρίσεων, σε κεντρικό και τοπικό επίπεδο.

Τα παραπάνω επισημαίνουν, πέρα των άλλων, την ανάγκη συνέχισης της λειτουργίας των συμβουλευτικών κέντρων και την θεσμική εδραίωση τους στον κρατικό μηχανισμό. Τέλος, το αρχαιακό υλικό που συγκεντρώθηκε επιτρέπει στον ερευνητή να προχωρήσει και σε περαιτέρω ανάλυση των πεπραγμένων του Συμβουλευτικού κέντρου, με επίκεντρο αυτή τη φορά τις ίδιες τις συμβουλευόμενες.

Πηγές

1. Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο Ισότητας των Φύλων
<http://eige.europa.eu/>
2. Εθνικό Πρόγραμμα για την Ουσιαστική Ισότητα των Φύλων 2010 -2013
http://www.oke.gr/news/news_10_09_12_doc7.pdf
3. Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την Ισότητα των Φύλων 2016- 2020
<http://www.isotita.gr/wp-content/uploads/2017/04/ESDIF.pdf>
4. Online Etymology Dictionary, 2015)

Βιβλιογραφία

1. Αθανασιάδου, Χ. (2010). Επαγγελματική συμβουλευτική με την οπτική του φύλου. Στο Χ. Αθανασιάδου, Β. Δεληγιάννη-Κουϊμτζή, Α. Στογιαννίδου (Επ.), Συμβουλευτική με την οπτική του φύλου. (σελ. 129-158). Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
2. Αθανασιάδου, Χ., & Δεληγιάννη-Κουϊμτζή, Β. (2005). Η διαμόρφωση των ταυτοτήτων φύλου: Μια φεμινιστική προσέγγιση. Στο Β. Δεληγιάννη-Κουϊμτζή, Α. Στογιαννίδου & Χ. Αθανασιάδου (Επ.), *Συμβουλευτική στην εφηβική ηλικία με την οπτική του φύλου* (σελ. 13-34). Θεσσαλονίκη: Τμήμα Ψυχολογίας Α.Π.Θ., Έργο Καλλιρρόη.
3. American Counseling Association [ACA] (2005). *ACA Code of Ethics*. Alexandria, VA: Author
4. Ballou, M. B. (1990). Approaching a feminist-principled paradigm in the construction of personality theory. In L. S. Brown & M. P. P. Root (Eds.), *Diversity and complexity in feminist therapy* (pp. 23-40). Binghamton, NY: Harrington Park Press.
5. Barreto, M., & Ellemers, N. (2005). The burden of benevolent sexism: How it contributes to the maintenance of gender inequalities. *European Journal of Social Psychology*, 35, 633-642. 333

6. Boonzaier, F. (2006). A gendered analysis of woman abuse. In T. Shefer, F. Boonzaier & P. Kiguwa (Eds.). *The gender of psychology* (pp. 135-150). Lansdowne, Cape Town: UCT Press.
7. Boklund-Λαγοπούλου, Κ.(1980). «Εισαγωγή». *Σημειωτική και Κοινωνία*, σ. 7-18. Αθήνα: Οδυσσέας.
8. Boklund-Λαγοπούλου, Κ. (1982). *Οι σύγχρονες μέθοδοι ανάλυσης λογοτεχνικών κειμένων*. *Φιλολογος*, 29, 145-162.
9. Boklund-Λαγοπούλου, Κ. (1983). «Τι είναι η σημειωτική;». *Διαβάζω* 71, σ. 15-23.
10. Brown, L. S. (2010). *Feminist therapy*. Washington DC: American Psychological Association.
11. Butler, J. (1986). Sex and gender in Simone de Beauvoir's second sex. Simone de Beauvoir witness to a century, *Yale French Studies*. Yale: Yale University Press, 72, 35-49.
12. Chaplin, J. (1999). *Feminist counselling in action* (2nd ed.). London: Sage.
13. Cohen, L., Manion, L. & Morrison, K. R. B., (2011). *Research methods in education*. Oxon, UK: Routledge
14. Cook, E. P. (1990). Gender and psychological distress. *Journal of counseling and development*, 68, 371-375.
15. Γιαννακόπουλος, Γ., Μπουντούρη, Β., 2016. *Εισαγωγή στην Αρχαιονομία*. [ηλεκτρ. βιβλ.] Αθήνα:Σύνδεσμος Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών. Διαθέσιμο στο: <https://repository.kallipos.gr/handle/11419/6320>
16. Γωνίδα-Μπαμνίου, Ε., & Δεληγιάννη-Κουϊμτζή, Β. (2008). Η έρευνα για τις αντιλήψεις και τις επιλογές ζωής των εφήβων με την οπτική του φύλου: Προβληματική, στόχοι και μεθοδολογία. Στο, Β. Δεληγιάννη-Κουϊμτζή, Ε. Γωνίδα-Μπαμνίου & Α. Ψάλτη (Επ. Έκδ.), *Εφηβεία, προσανατολισμοί και επιλογές ζωής: Διερευνώντας τις μεταβατικές διαδικασίες των νέων με την οπτική του φύλου* (σελ. 35-98). Θεσσαλονίκη: Τμήμα Ψυχολογίας Α.Π.Θ., Έργο Καλλιρρόη.
17. Deaux, K. (1985). Sex and gender. *Annual review of psychology*, 36, 49-81.
18. Δεληγιάννη-Κουϊμτζή, Β. (1994). Θεωρίες για τις διαφορές των φύλων. Στο Δεληγιάννη, Β. και Ζιώγου, Σ. (Επ. Έκδ.) *Εκπαίδευση και φύλο: Ιστορική Διάσταση και Σύγχρονος Προβληματισμός*. Θεσσαλονίκη: Εκδόσεις Βάνιας

- 338 Δεληγιάννη-Κουϊμτζή, Β., & Δ., Σακκά (2003). Ταυτότητες φύλου στην εφηβεία. Στο Β. Δεληγιάννη-Κουϊμτζή, Σ. Ζιώγου & Λ. Φρόση (2003) (Επ. Έκδ.). *Φύλο και Εκπαιδευτική Πραγματικότητα στην Ελλάδα: Προωθώντας παρεμβάσεις για την ισότητα των φύλων στο ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα* (σελ. 138-146). Αθήνα: Κέντρο Ερευνών για Θέματα Ισότητας (www.kethi.gr/greak/programmata/index/htm).
19. Enns, C. Z. (2004). *Feminist theories and feminist psychotherapies: Origins, themes and diversity* (2nd ed.). New York: The Haworth Press.
 20. Evans, K. L., Kincade, E. A., Marbley, A. F., & Seem, S. R. (2005). Feminism and feminist therapy: Lessons from the past and hopes for the future. *Journal of Counseling and Development*, 83, 269-277.
 21. Fingerson, L. (2006). *Girls in power: Gender, body and menstruation in adolescence*. Albany: State University of New York Press.
 - 22.
 23. Heise, L., Ellsberg, M., & Gottemuller, M. (1999). Ending violence against women (*Population Reports*, Series L, No. 11, 1-43). Baltimore: Johns Hopkins University School of Public Health, Population Information Program.
 24. Hoffman, R. M., & Pasley, K. (1998). Thinking about the sexes: The relation between cognitions and gender stereotypes. *American journal of family therapy*, 26(3), 189-202.
 25. Herlihy, B., & Remley, T. P. (2001). Legal and ethical challenges in counseling. In D. C. Locke, J. E. Myers, & E. L. Herr (Eds.). *The handbook of counseling* (pp. 69-90). Thousand Oaks, CA: Sage.
 26. Hill, M., & Ballou, M. (1998). Making therapy feminist: A practice survey. *Women and Therapy*, 21(2), 1-16.
 27. Jenkinson, Hilary. (2003). *Selected writings of Sir Hilary Jenkinson*. Chicago: Society of American Archivists
 28. Kanfer, F. H. (1994). The patient-therapist relationship: An introduction. In S. Borgo & L. Sibila (Eds.) *The patient-therapist relationship: Its many dimensions* (pp. 1-11). Roma: Consiglio Nazionale delle Ricerche
 29. Kaschak, E. (1992). *Engendered lives: A new psychology of women's experience*. New York: Basic Books.
 30. Lips, H. (2006). *A new psychology of women: Gender, Culture, and Ethnicity*. (3rd ed.). Boston: McGraw-Hill. 349

31. Lorber, J., & Moore, L. J. (2002). *Gender and the social construction of illness* (2nd ed.). Walnut Creek, CA: Altamira Press
32. Matlin, M. W. (2008). *The psychology of women*. (6th ed.). Belmont, CA: Wadsworth/Thompson Learning.
33. McKemmish, S. (2000). Εισαγωγή στα Αρχεία και τα Αρχειακά Προγράμματα. Στο: J. Ellis (Επιμ.), *Η Διαχείριση των Αρχείων*. Αθήνα: Ελληνική Αρχειακή Εταιρεία, Τυπωθήτω/Γιώργος Δαρδανός
34. Prentice, D. A., & Carranza, E. (2002). What women and men should be, shouldn't be, are allowed to be and don't have to be: The contents of prescriptive gender stereotypes. *Psychology of Women Quarterly*, 26 (4), 269-281.
35. Roberts, T. A., & Waters, P. L. (2004). Self-objectification and that "not so fresh feeling": Feminist therapeutic interventions for healthy female embodiment. In J. C. Chrisler (Ed.), *From menarche to menopause: The female body in feminist therapy* (pp. 37-54). Binghamton, NY: The Haworth Press.
36. Robinson, T. (1993). The intersections of gender, class, race and culture: On seeing clients whole. *Journal of Multicultural Counseling and Development*, 21(1), 50-58.
37. Στογιαννίδου, Α. (2005). Κακοποίηση-παραμέληση στην εφηβική ηλικία. Στο Β. Δεληγιάννη-Κουϊμτζή, Α. Στογιαννίδου & Χ. Αθανασιάδου (Επ. Έκδ.), *Συμβουλευτική στην εφηβική ηλικία με την οπτική του φύλου* (σελ. 161-182). Θεσσαλονίκη: Τμήμα Ψυχολογίας Α.Π.Θ., Έργο Καλλιρρόη.
38. White, J. W., & Frabutt, J. M. (2006). Violence against girls and women: An integrative developmental perspective. In J. Worell & C. D. Goodheart (Eds.), *Handbook of girls' and women's psychological health* (pp. 85-93). New York: Oxford University Press.
39. White, J. W., & Kowalski, R. M. (1998). Male violence against women: An integrative perspective. In R. G. Geen & E. Donnerstein (Eds.), *Human aggression: Theory, research, and implications for social policy* (pp. 203-228). New York: Academic Press.
40. Χριστοδούλου, Α. (2012). *Παιδεία, εκπαίδευση, αξίες. Σημειωτική προσέγγιση*. Θεσσαλονίκη: University studio Press

41. Χριστοδούλου Α., (2014). Greimas-ισοτοπία ΔΟΜΙΚΗ ΣΗΜΑΝΤΙΚΗ [Πανεπιστημιακές Σημειώσεις]. Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας, Τμήμα Νηπιαγωγών, Π.Μ.Σ.: «Σημειωτική και Επικοινωνία», Χειμερινό Εξάμηνο 2014-1015. Θεσσαλονίκη
42. Worell, J., & Remer, P. (1992). *Feminist perspectives in therapy: An empowerment model for women*. New York: Wiley.
43. Worell, J., & Remer, P. (2003) *Feminist perspectives in therapy: Empowering diverse women* (2nd ed.). New Jersey: Wiley. 362